

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de casibus conscientiae

Astesanus <de Ast>

Venedig, 18.III.1478

De significationibus verborum. titulus. 41us

[urn:nbn:de:bsz:31-310628](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-310628)

De significationibus verborum. ti. 41°.

Consequenter quia in aliquibus premisis capitalis siue titulis nonnulla repiuntur quibus iuris civilis quibus canonicis vocabula. que lectoribus eorum ignavis tediis in legendo et etiam difficultatibus in intellegendis obere possent. Ideo hanc est aliqualis doctrina brevis et utilis de significationibus huiusmodi vocabulorum secundum ordinem alphabeti supponenda. Illorum tamen vocabulorum quorum noticia in titulis huiusmodi summe traditur. in eisdem titulis significatio requiritur super quas etiam vocabulis et alijs contentis in ipsis titulis. tabulam proposui secundum ordinem alphabeti. Exordium est istius tituli summus a vocabulis incipientibus ab. a.

Abigens dicitur proprie qui pecora a pascuis et armentis subducit. ab abigendo. ff. de abigendis. unde dicitur ibi qui pecudem unam aberrantem vel equos et solitudinem abduxerit non est abigens sed fur.

Antestato. i. sine testamento. et est adverbium et interstatus. et. tit. nom. i. sine testamento. phant in hica. in ii. de hedi. ratib. q. abintesta. et. runt. Juncto phant. non tamen quia ista dictio hic non proprie ponitur sed proprie debet poni sub dictione in. vii. interclausus. i. sine testamento.

Abolitio est accusatio instituta per sententiam peremptoriam. secundum glo. in hica. et de abolitio.

Arogare est destruere sed derogare est in parte tollere. unde lex dicitur quandoque abrogata. vt. ff. de v. sigl.

Aceptilatio est quidam actus iuris civilis inveniuntur regulariter ad tollendum tamen obligationem verborum. i. stipulationem que est in iure civili et sicut in contracta obligatione per stipulationem quedam verba sunt certa a iure civili introducta. puta per interrogatorem et responsionem utriusque partis a quibus procedit obligatio sic et eodem iure in acceptilatione introducta sunt certa verba interrogationis et responsionis mutue. partis utriusque. a quibus procedit eiusdem obligationis dissolutio. puta debitor stipulatione obligatus interrogat creditorem suum sic. quod ego tibi per stipulationem promisi habeo ne acceptus et creditor. Respondet. habeo acceptum quasi proinde habeo ac si accepissem a te per veram solutionem et sicut via solutione liberatus esses ita hac acceptilatione liberaris

unde acceptilatio est imaginaria solutio in hoc similis vere solutioni quod sicut per veram solutionem omnia tollit ipso iure obligatio naturalis et civilis ita etiam per acceptilationem que est solutio imaginaria per eo quod lex imaginat debitorum absolutum per eam. per solutionem veram. vt. instit. quibus modis tollit obligatio. §. est autem acceptilatio. Sic ergo acceptilatio regulariter non tollit nisi obligationes verborum. scilicet per stipulationem contractas. obligationes vero contractas re vel personam vel litteras de quibus vide supra. li. 3. ti. 4. ar. 2. non tollit. nisi reducantur in stipulationem acqulianam. et qua vide supra. li. 3. ti. 9. ar. 2. b.

capere differt a capere. in capere.

Acor et mucor sunt vicia vini. quod quod doque accescit et quibus murescit. unde dicitur acidum vel mucidum. et etiam mucor viciam panis cuius panis murescit.

Acta dicitur publice scripture negotiorum que geruntur ordine pertinentes.

Actio ut dicitur instit. de actionibus in principio est ius persequendi in iudicio quod sibi debetur. Est autem actio alia personalis. hanc est in personam. alia realis. i. in certam rem ut quod petit res certa. unde actio in rem dicitur vindicatio. quod si aliquis dicit rem et que agit suam. et aduersarij dicit eam etiam esse suam. Actio autem in personam dicitur petitio quod aliquid petitur alicuius dari vel fieri sibi. quod si vero agit ut res sua restitueret sibi et negotium certum et speciale nomen incidit. ut inde posito tunc non dicitur petitio sed personalis actio simpliciter. hoc autem nomen petitio descendit inde quod olim erant iudicia ordinaria et certa et quedam solennia verba oportebat dici. i. simul dici. ut si quis et fieret in una syllaba cadebat a causa. Non debet autem actio in rem moueri contra venditorem. sed contra presentem in loco in quo res est. et ubi in rem actio exerceri debeat. l. i. instit. de actionibus. Item actio alie dicuntur bone fidei alie actiones stricti iuris. Actiones bone fidei sunt iste. scilicet emptio et venditio. et locatio. et conductio. et depositum. et modatum. pignoratitia. et ex permutatione. et de his actionibus omnibus habitus est supra in titulis suis. Sunt etiam plures alie actiones bone fidei quas sub silentio transeo gratia breuitatis. Actiones autem stricti iuris sunt actio ex mutuo. ex arbitrio. et ex stipulatione. Actio redibitoria est quanto minoris que datur emptori contra venditorem

si seruū viciosum sibi vendat. s3 differen-
 ter q2 si fuerit vicium corpis vt si seruū vel
 aial sit morbosus dat redibitoria eptori
 ifra sex menses vtalis. vt veditoz aut ser-
 uum vel aial morbosus recipiat 7 pēuz
 restituat. Si vō sit vicium ai datur actio
 estimatoria q̄sto minoris ifra ānuz vtile
 q̄sti ē eptori s seruū nō ē ebriosus vl' lu-
 xuriosus. ff. de edil. edi. l. i. **Actio p̄scri-**
 ptis v̄bis. q̄ p̄petit. si ita p̄dixi equū tuū
 vt post eadē q̄stū nos p̄ueniet vl' q̄stū est
 instū vel q̄stū v̄ bono viro vl' filia. instit.
 de. l. e. §. q̄ de eā **Actio de iofficioso testō**
 q̄ p̄petit liberū circa testū penū 7 p̄tib^o
 circa testū liberoruz 7 circa testū fr̄is si
 turpē p̄sonā instituat hēdes. **Actio le-**
 gis acq̄lie q̄ p̄tinet duo capitula. p̄mū est
 de occis suis vel q̄drupedib^o q̄ mīcro pe-
 cudi p̄tinent. q̄ cāu sit p̄denatio q̄sti p̄ch
 ea res facit eo āno retro. 2^m capitulū de
 eisdē vulneratis 7 feris 7 bestijs occisis
 ceterisq̄ reb^o ruptis. veluti vase. vase. 7
 silib^o. q̄ casu tāti p̄denat q̄ dānū dedit q̄
 ti res fuit. 20. dieb^o retro. **Actō dat** 7 cō-
 fitentē in simpli 7 negātem in dupli.
Actio de colo q̄ p̄petit q̄ dānū mibi co-
 lo datus est. vel q̄ aliq̄s 7 me colo v̄fat
 nec sup̄est aliq̄ alia actio q̄ possit expiri.
Actio i factū q̄ dat 7 iudicē q̄ p̄ iḡrā-
 tiā male iudicauit ad restituēdū dānum
 q̄d p̄ eius sniam ē illatū. **Actio certi** q̄
 p̄petit q̄ res certa in stipulatiōez ē dedu-
 eta. **Actio indebiti** q̄ p̄petit ei q̄ p̄ erro-
 re idebitā pecuniā aliq̄ p̄soluit. Sunt et p̄-
 ter p̄dictas mltē alie actōes stricti iuris.
 quas relinquo gratia breuitatis. Scien-
 duz autē q̄ p̄me actōnes dicunt bonē si
 dei. nō q2 tū in eis debeat bona fides ser-
 uari. q2 ē in actōib^o stricti iuris 7 in q̄lz
 p̄tractu bona fides v̄ seruari. s3 q2 i ip̄is
 bona fides exuberās est suāda. 7 index
 pleniorē h3 p̄tātez ad oīa exequēda que
 suadet equitas vel fides bona. **Actio**
 nes vō alie dicūt stricti iuris q2 n̄ venit
 i eis nisi q̄d stricte exigit nā actō s vl' q̄d
 p̄n^o ē in oblonē. vñ in h̄ctib^o stricti iuris n̄
 veniūt v̄be nisi sint sp̄aliē p̄missē. Illō. n̄
 tū veniūt i iudiciū de quo est actūz exp̄sse
 p̄ pacta int̄ ptes habita. vt veniūt s3 i h̄-
 ctib^o bone fidei veniūt v̄be ex mora. s. l. f.
 aliq̄s sit i mora solnēdi. q̄ tū p̄prie nō sūt
 v̄be s3 itereē. Nō veniūt et in h̄ctibus stri-
 cti iuris fruct^o vt si petā q̄d aliq̄n si fuit
 meū nisi atpe. litis p̄testate. s3 si petā q̄d

aliq̄n fuit meū veniūt fruct^o ex mora vl'
 et an morā q̄n q̄s. ne q̄s locupletet cū al-
 teri iactura. ff. de viur. l. 2. Nō veniūt et i
 eisdē infesse si rē dari mibi sit i oblonē. se-
 cus ē si rē tradi vl' p̄stari l' fieri certo die
 sit i oblonē. In his. n. trib^o cāib^o si p̄ me
 steterit q̄ min^o impleā. p̄missuz teneoz ad
 infesse ex mora. si ille incurrat dānū. ff. de
 v. ob. vbi at. §. vlti. 7. l. si fūdū. Itē in h̄cti-
 b^o bone fidei veniūt ea de q̄b^o n̄ ē cogita-
 tū. vt rupta. c. ca. q2 ibi si tū v̄it p̄cipa-
 le. s3 et accessoria. s. fruct^o. In ip̄is. n. oīa
 veniūt i iudiciū p̄ter illa de q̄b^o actū ē vt
 si v̄erent oīa inq̄s veniūt q̄ s3 nā actōnis
 q̄ p̄p̄it includūt. q̄nimo 7 in actōibus
 stricti iuris p̄ litē p̄testatā veniūt fruct^o
 7 alia accessoria s3 h̄ sit offi^o iudicij pot^o
 q̄s iure actōis. e. x. de excep. cū venerabil.
 i glo. **Actōes q̄ infamāt** s3 q̄tuor. actio-
 nes de sedētes ex h̄ctib^o q̄tuor. s. mādati
 de p̄st. tutele. p̄ socio. q̄d itell^o de actōne
 directa. 7 q̄tuor de sedētes ex q̄tuor. deli-
 ctis. s. iuriar. bonoz raptor. furti 7 coli-
 ff. de his q̄ no. infra. l. furti. p̄dca ē de actōi
 b^o patēt instit. de act. 7 trib^o rubric. seq̄n-
 tib^o. **Actiōes q̄dā** s3 p̄tozie vt q̄ s3 an-
 males. q2 7 ip̄i p̄tozis. J. ānuz expirat i
 p̄iū. vt actōes iuriar. 7 alie p̄tozie actō-
 nes 7 penales. instit. de ppe. 7 tpa. ac. circa
 p̄n^o. elapso at āno a tpe in q̄ icperit cō-
 petē nō p̄it int̄tari nisi fuerit ātea motē.
 Quedā ciuiles vt que ex ciuili p̄ficiscūt
 7 actoz ē q̄ agit 7 pulsat aliū. rez aliq̄s ab
 eo petēs p̄cedi l' restituī. de actore etiā in
 fra in curator.
Accusator ē q̄ aliq̄n accusat 7 criminalē
 mouz q̄d. 7 dī accusator q̄i ad cātoz. q2
 ad cāz vocat eū q̄ appellat. e. x. d. v. s. l. for^o
Accusa^o ē alie^o de crine relatio fm goff.
 de hoc infra in deferre.
Adempta dicuntur illa legata q̄ testator
 admittit legatario voluntate mutata.
Aduersio ē c' cū op̄is certa defina^o fm
 quā q̄s p̄ certa mercede certū op^o 7 vel
 minas suis ip̄es suscipit dirimēdum vel
 faciendū.
Afirmatia q̄nq̄ exponit p̄ negatiaz. e. x.
 de testib^o. 7 at. veniēs. meli^o l. c. l3 vniuer-
 sis. vbi dī in ore duoz vl' trū. i. l. paucio-
 rū. q̄nq̄ ecōnerfo. vt dī. i. ius nāle. vbi dī
 trāsire p̄ agz alienā. i. n̄ tuū fas ē. iure. n.
 nāc nihil est alienū q2 oīa sunt cōia.
Agalo dī custos equoz. s3 p̄prie asinoz
 inde dī eqti^o. eqtiū vō dī grex eqz de q̄

l. f. ff. si qdru. pau. fecisse dicit.

A la p accursu d. zo. eqtes sic dci. quia vice alaz tegut. Cohoz hz. io. alas. legio io. cohortes.

A ltu ptozis dicebat tabula qda dealba ta sta i rostris i q pdebaf elicta ptoz vt facile ex emineti pspicere r legeret rostrz at d. for. ca. i. vbi cae tractat. sic dictum qz angust fec de rostris nauium fieri sedes causarum.

A llegare. allegadi mod in iure ta cano nico qz ciuili tradit infra in iuris corp.

A lienato ca mutadi iudicij sca de q tra ctat c. i. l. i. ti. 4. locu hz cu qs credet se pueniedu supre aliq. alienat ea volo malo ca iudicij mutadi a se r suscipiedi ab co i que trahert possessioez illi rei f. g. f.

A limeta. alimeto. noie itelligut ciba veltit r bitatio. qz sin bis corp ali n pt. vñ alimeti legatis pdea debet. ff. de ali. r ciba. leg. l. legatis.

A nnotatio e bonoz pscriptio. vt cu qs i ius vocat absentat se. vt re criminis patia tur anotatoez bonoz. vt si. j. anu venet r a crimine se purgauerit bona suscipiat r si uo venerit in fiscum pgregent.

A ppitozes sunt illi q ptes citant r eas i iudicio faciunt apparere inde sic dicti.

A ppellatio est a minor iudice p iuoca toez maioris iudicis ptextu iniquitatis p sniclate decisio fm hosti.

A picet inris de bis sut q ad mez ptinet ipiu r q no vt die Rob. sup. ti. de penis. de bis et e q ordo iur est seruad vt vlt hosti. ti. de diuoz. pp fortitudinem.

A potbeca e scriptura qua debitor accipi ens pecunia loco cautiois dat creditezi. r recipit eam debito pfoluto. r d. ab apo qd e re r captio qi receptio. r pponit et cu anti qd e r d. d. aripotbeca. ce. q e scri ptura in q debitor cofiter se recepisse pe cunia qua credidit r edidit ea debitori. vñ v. Apoca solueti dat atipoca fcipti.

A pocrifari. i. nunci secretus. c. x. de dco. significasti cu glo. i.

A polides dnt qui sunt sine ciuitate ab a qd est sine r pol qd e ciuitas.

A pplubarij sunt nunci pape fm Jo. i. q. 7. puenientibus cu glo. in vo apocrifarij

A pl dnt i iure lre dimissorie appellanti bus date ab illis a quibus appellatur. fit mentio in de. i. 7. z. de appella.

A potbeca d. loc. vel archa i qua repoi tur aliquid custodie causa.

A rbitriu e fz host. ptas alicui volitarie data r recepta ad pnuiciadu in lre put fuerit ei visuz aliqn certa pena vallata r certl termis limitata. fz vo abbatē ppro missu e ptas arbitris data. arbitriu at est ei snia. Snt at arbitroz duo gnā. i. ppro missarij q pzie dnt arbitri r arbitozes pmi eligut vt iudices. vt. l. pcedat fuato ordine iudiciario in sbalib. scdi no. Itē pmi dat f abbatē ad cogscdu r diffiniē du. vt si petas a me comū r ego rneg. z r fiat pmissio i aliquē. ille e ver arbuter qz eligit vt cogscat r diffiniat est com s3 scdi eligut a ptib no sup re litigiosa. s3 vt pponedo l'oinide int ptes diffiniat tm. vt si duo socij res societati diuidē ve lint ad arbi De. petrus erit arbitrator. ar. ff. p socio. l. si societate. s. arbitroz.

A rchimadrita e pnceps ouiu ab archos qd e pnceps r mandros qd est ouis.

A rchipsbroz duo st gnā. i. ciuitate sis r rural. c. x. e. t. offi. r bi vocat rca. l. ho

A rgumtu qd argute iuentu. c. x. de v. sig. for. Utz ab exēplis gēiliu sit argumē tadu. de p. se. di. i. s. i. i. gl. i. v. si. n. iudei.

A rma hostis atig ad miseras aias capti nandas sunt ociofitas r voluptas. c. x. de renū. nisi cum pdem. s. verum.

A msteriu e com mōialiu sic monasteriu monachozum.

A ut. qz ponit distictie vt qd alio poito necē e altez tolli. vt cuz d. dies aut nor. dntz sbdistictine. Subdistictiaz duo st gnā. v. m. f. qd n pnt abo eē sil. ita tamē q vtrūq pt eē. vt cu d. aut sedz aut abulat altez. f. q abo pnt sil. eē. vt cum d. omē aial aut facit aut patit. ff. de v. sig. l. vba

B Annire d. sb pēa ad cāz vocare iarcha e pnceps militū. 40. a bis viginti r archos qd e pnceps.

B ona ecclesiaz ifra in ecclesiarum. Ona vacare est ea dnm non habere. Ones n ptinet sb appella iunioz. s3 pcoz. ff. de edil. edil. l. ediles. s. inmetoz.

C Alunnia est falsi criminis ipositio ancclari d. e officiu e rescripta r rifa ipatoz respicē r male scri

pta dānare r bñ scripta sigillare. r d. a cācellādo. i. dānādo lras linea p mediu ducta. supputare vo non lram punctis suppositis dānare.

C and. i. cretales.

Cape ē aliō q̄s accipe. capere. n. ē capere
 ita q̄ cū capis fiat tuū. accipere autē po-
 tes q̄s accipiendo non fiat tuum.
Caplz facē maior ps capli. e. x. de elec. qz p
 p. i. glo. 7 q̄s ps sanior lz sit nūero mi-
 nor est iudicāda maior. 7 p̄ponēda. p̄nta
 q̄s ps altera nō ē sana. s. qz idignū eligit
 vt 7 ecclesiā aliqd fac. sec. ē q̄s vtr. qz ē
 sana. e. x. de bis q̄ si. a. p. ca. no. cit. i. glo. d.
Citē q̄s facē maior ps capli totū capm
 itellr facē. h. ē vnz i bis q̄ p̄ceptunt eis. vt
 collegiat. n. vt singul. 7 i bis q̄ s. vt necita-
 te faciēda. vt i electōib. alienatōib. 7 si
 milib. h. 7 plura alia de hac mā. extra de
 p̄sti. cum omnes in glo.
Captō ē recep. vñ captio sū ē receptuosiū
 ardinales dēi s. a. cardie. qz sic hostiū
 regit cardie. sic p. eos regit ecc. v. l. di.
 z. sacrosan. in fi. dicitur ē cardiales p̄e-
 s. b. i. p̄ncipales. qz p. eos d. s. offm. i. ecc.
 7. 7. q. i. pastorat. Itē cardo oīuz ecc. d. s.
 papa. z. q. i. s. bis ita. 7 cardinal. d. s. r. e. x.
 de p̄sue. cū venēabil. Itō q̄ p̄s. b. i. cardī-
 nales hnt titulū. diaconi vō nō hnt dñr.
 e. x. de arbitri. cū a nob. q̄s ibi male p̄ba.
 7 lz i decretalib. sepe ponār p̄s. b. i. sū titu-
 lo. n. in l. is pape nūq̄s ponit p̄s. b. i. sine ti-
 tulo. nec diacon. nec epus cū titulo. vñ si
 lz. 7 bullatā in q̄ h. n. fuer. iuener. ipaz iu-
 dicee eē falsaz. ar. e. x. de crine falsi. q̄s q̄tū
 b. host. i. sū. ti. de offi. archiep̄s. b. i.
Castitare est minutatim stillare.
Calcul. est rō. numer. s. n. a. carbo.
Causa dñr a cān q̄ venit qz sepe casualit
 occurrit boi 7 voluntate ei. 7. n. cā mā. 7
 origo negocij needū discussois examine
 patefca. q̄ dñr p̄ponit cā est. dñr discutit iu-
 diciū. dñr diffinit iustitia. e. x. de v. sig. for.
Cest at cā qdā spūalis 7 āncra spūali ut
 si sit de iurp̄ronat. qdā ciuilit vt cū agt
 de rei v̄dicatōe vel cā pecūiaria. e. x. de li-
 bel. obla. e. pen. 7 vl. Quēdā crinal ut cū
 agt directe de crine 7 actōz d. s. i. scribē. e. x.
 de accu. veniēs. Quēdā mixta ut cū agit
 de crine ciuilit. vt de adulterio ad sepatōez
 thori. In his trib. cāib. vltis iurat de ca-
 lūnia. In p̄. vō cā nō iurat de calūnia. s.
 tñ de v̄tate dicēda. h. ber. e. x. de iur. calū.
 e. i. 7. z. s. n. agat possessorio p. re simpli
 cū iurat de calūnia. 7 s. i. i. expōib. p̄positū
 i re spūali. vt ibid. Cā minima dñr duoz
 aureoz. vel. io. aureoz. vel. so. solidoz. l.
 illa q̄ nō sufficē ad sup̄. iudiciales. vt e. x.

de appell. de appell. i. glo. Cāe fauorabiles
 s. q̄tū. s. de libtate. n. r. i. o. vote. 7 testō. e. x.
 de re. iud. duob. Cā aut argumto. s. n. a. l.
 rōis. aut p̄batōe testiū vel tabulaz. i. in
 s. r. o. z. stat. e. x. de v. sig. forus. facit etiam
 p̄batōem p̄fessio. vt ibidem in glo.
Cautio ē gnāle nomē oīuz securitatū.
 Cautiō aut alia ē fideiussoria. s. q̄i in-
 uenit fideiussor. a. ē p̄gratoria sū hypo-
 theca. vt cū pign. dat. aut ipotbeca sup-
 ponit. alia iurata. vt cū p̄missio iura-
 mēto firmat. alia apothecaria sū chirog.
 p̄baria. alia p̄missio nuda. 7 dñr pollicitia
 p̄uētio. Hōie at cautiōis nuda p̄missio
 itelligit. cū vō addit idonea vel sufficiēs
 itelligit p̄graticia vel fideiussoria. h. ber.
 e. x. vt lit. nō p̄testata qm. Scōz at cano-
 nes q̄s cautiō sufficiēs dñr cautiō iura-
 toria. e. x. de sen. ex. ex. sac. o. meli. glo. i. c.
 qm. s. in alijs vt lit. nō p̄t.
Cautio ex cuietōe est securitas p̄tori p̄-
 sita a v̄ditore q̄s si res p̄pta emicat. ab
 alio. v̄ditore ei restituat estimatōez rei in
 duplū i. i. simplū s. q̄s in eos p̄uenerint
Cedit bonis q̄ onerat v̄bitis cū nō hēat
 vñ soluat oib. creditorib. oīa q̄ hz illis
 concedit.
Cedit die v̄biti ē pecuniā incipe debere.
 elicolc dicit q̄ colūt plāctas. l. de iu-
 dcis. 7 elicolis p. totū. maxie i glo. Hōie
 que hoc notat.
Censere ē iudicare. p̄cipere 7 p̄sentire.
 Cēsor ē iudex. 7 cēsurā iudiciū. Itē cēse-
 ri dñr p̄cia q̄ p̄bet censuz. ff. de v. sig.
Censitor est qui censum erigit.
Cēsti q̄ cēsent. i. cēsurā p̄bet. 7 dñr tribu-
 tarij a tributo. tributū vō dñr a tributōe.
Cessio ē iuris 7 actōis trāslatio. Hōnō
 at q̄ i instris cessōis dñr q̄ cedēs cū cui
 cedit p̄stituit p̄curatorē vt i rez suā. Ad
 e. cū dētā sciendū q̄s cū p̄tro ex mu-
 tuo vel alit. h. x. i. tibi p̄petit 7 cū actio
 directa 7 p̄sonalis qz cū eo i tua p̄. h. x. i. tibi
 tibi ē p̄petit actō vtilis q̄ vtilit 7 cū esse
 ctu v̄bitū ipz tanq̄s rē suā p̄sequis. Si at
 mihi iura 7 actōes h. ipm v̄bitore tuum
 ex cā v̄ditōis vl alia certa cā cēst. trāsl
 fert i me vtilis actō q̄ possū vt ad ipsuz
 meū v̄bitū tāq̄s rē meā erigendā. Dñca
 vō 7 p̄sonalis rēmanet ap̄ te cū a te per
 cessionē nō potuerit separi ē si v̄lis. adeo
 inhēt tibi. vt. ff. p. socio. l. z. nō v̄deo quō
 ibi p̄bet. s. b. i. ē gl. in. l. frat. a. fratre. ff. de
 p̄di. i. dēbi. in gl. sup. v̄bo p̄uenisset. vñ ad

p̄fessio si fiat a iure. B est si fiat in iudicio
 coram iudice p̄petere ⁊ aduersario p̄ite.
 Reqrunt at̄ quedaz alia ad B q̄ p̄fessio
 p̄iudicet. s. q̄ fiat sponte. scient̄ ⁊ tra se. p̄
 lite p̄stata ⁊ q̄ p̄sticat se debere ex cer
 ta cā. ⁊ q̄ nō sit p̄ nām. vt si dicat se occi
 disse cū q̄ uiuit nec p̄ ius vt si in de dicat
 se cū xp̄iana p̄risse m̄rio nec de re liti
 giosa nec in causa fauorabili ⁊ q̄ p̄stens
 sit maior. 25. annis. h̄ Ber. ex ⁊ p̄f. ex
 pte. ⁊ Hof. in sū. Cōfessio aut̄. s. iudicial̄
 est certa ⁊ clara asseueratio. i. r̄isio ei⁹ de
 q̄ querit̄ in iure corā legitimo iudice scā
Confinia d̄nr q̄ adeo se sibi p̄ria vt nul
 lus p̄ies sit medius int̄ ea. vñ p̄dia urba
 na q̄ p̄suerunt p̄icib⁹ distingui p̄ue
 nō dicunt̄ p̄finia s̄z p̄on⁹ vicina. P̄edia
 v̄o rustica p̄nt p̄finia dici. qz sola p̄tis fy
 nalis d̄terminatōe sunt disticta. ff. de leg.
 i. l. q̄ in rex. nā. s. si qs post. q̄ ter. n̄ p̄bat
Confirmatio vno⁹ est fact⁹ ecc̄. s. put̄ ē
 i fronte c̄rminat̄. p̄signatio. alio⁹ ē iur̄ p̄
 habitu corroboratio. Cōfirmatō est in
 bis v̄bis. s. p̄firmatō te sic rite possides. l̄
 sic sine p̄uitate scā est. vel sicut p̄uide scā
 ē. que clā ponit̄ in p̄firmatōe p̄pōnis vt
 b̄sich. ⁊ sumit̄ sic p̄ si. Secus aut̄ in p̄ui
 legi. qz p̄uilegiū ē lex p̄uata. id̄ sp̄ aliqd
 ponē d̄z. Q̄s n̄ ponit̄ in p̄firmatōe cā
 vt cum papa sniam aliquā ex certa scia
 p̄firmat. vt ex. ⁊ offi. cele. qm̄ abbas. vel
 cū gl. si. cū vidit aliquā p̄pōnem ⁊ in l̄is
 p̄firmationis inserit tenorē p̄positiōis. ex
 de. cōfir. c. si. in tex. ⁊ glo. ⁊ s̄l̄r cum iudex
 qui tulit sniam mandat eā alicui exequē
 dā dicens sicut rite lata ē tunc tenet̄ loq̄
 cālit̄. secus est si ali⁹. bec hostiē.
Confiscari est i fisci induci. h̄sc⁹. n. est sac
 cus regius in quē inducunt̄ bona d̄ana
 toz. ⁊ p̄scriptoz. vñ d̄ bonoz oium fa
 eta est cōfiscatio.
Cōgregatōez faciūt duo sup̄ in collegiū
 d̄nuerē est p̄ue oculos claudē ⁊ ca
 ret supino. ⁊ d̄nuerētia qm̄z p̄dit̄. p̄ p̄sensu
Cōiunctio qm̄z p̄ distiūctōe ponit̄. vt
 cū d̄r mibi herediqs meo. ff. de v̄. sig. p̄iun
 ctioz. ⁊ distiūctō qm̄z ponit̄. p̄ p̄iunctiōe
 ff. de sepe.
Consequētia l̄rarum d̄r p̄ns ordo scri
 pture. s. qm̄ scribit̄ sine titulis.
Cōsensus ē q̄druplex. s. negligē. p̄siliū cōo
 patōis. ⁊ aut̄q̄ siue defensiōis. ex ⁊ offi.
 cele. c. i. in glo. b.
Consiliū. si qs sit obligat⁹ req̄rere p̄siliū

alteri⁹ nō valet qd̄ agit nisi reqrat p̄siliū
 ex ⁊ arbi. cum olim. nō t̄i tenet̄ seq̄ p̄s
 liū. ⁊ d̄z petē p̄siliū t̄pe p̄petenti. ⁊ expe
 ctare r̄isuz. ex ⁊ elec. cū in veteri. Cō
 siliuz reuerētie obligat sicut p̄ceptū. di.
 6. c. i. Cōsiliū v̄o p̄fectionis nō obligat
 ex ⁊ eta. ad aures in glo. Que de nouo
 emergūt de nouo idigēt p̄silio ⁊ remedio
 ff. de v̄. inspi. l. i. Ubi mai⁹ piculū vitur
 sibi magis est p̄sulendū. ff. de carbo. edi. l.
 i. s. z. Hō est p̄cipitandū p̄siliuz qm̄ indi
 gem⁹ vt aliquid maturi agamus. di. 50.
 ponderet. Cōsiliū a grauib⁹ ⁊ exp̄
 tis est req̄rendū. i. q. i. c. h̄re.
 Qui fraudulent⁹ dat p̄siliū tenet̄ actō
 ne ⁊ dolo. ⁊ p̄ cū agi p̄t q̄t̄ ei⁹ iterfuit
 illō factuz nō esse. ff. de colo. l. arbitrio. s.
 dolo. qd̄ p̄p̄ ē si sit soluedo. si aut̄ sit non
 soluedo ad ius p̄stinū restitui nō d̄z. ff. de
 colo. l. elegat̄. s. si. h̄ ber. ex ⁊ reu. c. pel.
Consistoriuz est tribunal vel p̄rociū. s. lo
 cus in quo ius d̄r.
Constitutio. j. in decretales epl̄e.
 Cōsulari scia ē v̄roz p̄sulis. l. i. ff. de sena.
 consules sic d̄ci ff. q̄ vt plurimū recipi
 blice p̄sulebāt cū op̄tebat.
Cōsignatio. tignoz p̄iunctio. et q̄s d̄r
 tectū. vnde d̄r duc edes sunt sub vna cō
 signatione. i. sub vno tecto.
Contract⁹ in limine d̄r ee. qm̄ res ē tradi
 ta ⁊ p̄ciuz nō ē solutū. qz p̄ctus ē inicit⁹
 sic limē est inicitū introitus dom⁹.
Cōtumacia ē h̄ gof. inobia ⁊ p̄tēptus. cū
 qs tribus edictis vt vno p̄emptorio p̄ o
 bus citatus p̄ntiūz sui facē p̄tēnit. vt ve
 niens mandato nō obedit. Cōtumax ē q̄
 vocē iudicis exaudire p̄tēnit.
Conuenire mibi ē cōgruere mibi. p̄uē
 re me ē alloq̄ me. conuenire int̄ aliquos
 ē placere int̄ eos.
Corā ticio d̄r fieri illud qd̄ sit co p̄ite ⁊
 sciente. ff. de v̄. sig. corāz.
Cornicularios dicimus illos q̄ i bello
 cornua alarum regenda habuerunt.
Corp⁹ qm̄z d̄r tota ecc̄. i. oēs fideles p̄
 fidez ⁊ charitatē p̄iuncti. Sūt. n. vñū cor
 pus mysticū e⁹ caput ē xp̄s. ex ⁊ sū. tri. c.
 z. qm̄z ē d̄r corp⁹ collegiū siue vniuersi
 tas e⁹ caput est p̄lat⁹. ex ⁊ bis q̄ si. a pla
 nonerit. ⁊ tale corp⁹ p̄t h̄re vñū sigilluz
 ex ⁊ de excc̄. pla. dilecta. d̄r etiā p̄gregatio
 cuiuscūqz ciuitati vel ville vel castri h̄re
 corp⁹. Itēz quelz congregatio p̄ iustitia
 faciēda. vt cōgregatio scholarū l̄ toti⁹

vniversitatis. Item societas causa religionis. Quibus autem permittum est vnus corpus habere debent instar reipublice habere res communes, arcem eodem actorem siue iudicium eodem per quem agere possint. ff. q. cuiusque vniversi no. l. i.

Item episcopus cum suo capitulo facit vnum corpus cuius ipse est caput. s. cum clero ciuitatis vel diocesis non dicitur facere vnum corpus. Similitur nec abbas facta cum clericis suis lz ipsa sit caput facit vnum corpus. Dicitur etiam vnum corpus qd vno claustrum spū vt aial lignū. Dicitur et v^m cor^o illud qd bz ptes integrales siue sibi coherentes vt domus et ctiam quod habz ptes distantes. vt grec. populus collegium. hec ber. extra de exccl. pla. dila.

Corporati siue allegati dicuntur qui sunt de aliquo corpore siue collegio.

Crimen est peccatum quod dicitur i. accusa-
tione et damnatione dignissimum. di. 25. §. nunc autē. Crimina capitalia erant carceris custodes qui etiam stratores dicebant a sternendo. qz pccatos puniebant. Crimina excepta. s. ad quoz accusationez et testificationē admittunt ptra clericos etiaz layci si bono zelo peccant sunt hec. s. simonie. heresis. lese maiestatis fraudati census. fraudate annonae. dilapidationis et sacrilegij s. aliquos. 17. q. 4. qui rapit. de primis tribus ber. extra de accus. cum. p.

Crimen lese maiestatis est. qd quis vrbem aliquid molit. vel qui p fugit ad hostes vel qui hostes qualiter eunqz inuat. s. armis vel pecunia vel p filio vel qui subiectos punitias nūc facit rebelles vel qui seditionez mouet in ciuitate vel qui magistratū occidunt vel principem. vel eos qui circa latus eius militant. vel qui arma ferunt uel occupant loca ptra reipublicā. et idē dicitur crimen pductionis. i. hostile. pduelles. n. dicuntur hostes. ff. ad. l. iul. maiestatis. iuncta. l. qd nos. ff. de v. sig. l. i. z. 3. 7. 4. hec 130.

Crimen fraudati census est. cū quis furatur publicā pecuniā sibi pmodatā.

Crimina alia sunt puata vt illa quoz executio. i. accusatio vel denunciatio pertinet ad illos tñ quibus inferunt vt facta et damna illata et iniurie. alia aut sunt publica. ut illa quoz executio dat eulz de populo vt homicidia. adulteria. crimen lese maiestatis et hi. Item crimina alia sunt capitalia. s. p quibus pena sanguis

inferret. alia non. s. q pena pecuniaria puniunt. Crimen fraudate annonae est euz portitores furantur victualia a republica ad exercitum missa. Crimen sacrilegij s. pe. et abbates dicitur exceptus in casu. s. qn quis hominem extraxit de ecclesia in casu nō pcesso. l. de his q ad ecclesiā pfa. l. z. Crimen piaculare dicitur qd morte expiat. Crimen pussionis pmittit q ptextu officij sibi pmissi extorquet cōminando aliquid ab innito. 22. q. i. militaris 22. Crimina siue culpe quedā sūt in quib^o est culpa relaxare vindictā. ex tē postu. p. c. i. §. nos. 197.

Cuculla. infra in flocci noie.

Curator datur adulto minori. 25. an. tutor vō dat pupillo infra. i. 4. annuz. et pupille infra. 12. annum. datur etiam pupill^o curator ad lites.

Iconomus est cui res ecclesiastica gubernanda mandat. vt quia administrat res canonicorum. qui etiam in quibusdam ecclesiis ppositus dicitur. vñ pstituit tñ in rebus ecclesiasticis et etiam aliqui defendit in cā. et ponit qñq in aliqua ecclesia vacante ad recipiendum et pseruandū p uentus ad op^o futuri plati s. m. g. o. f.

Uicē dicitur qui gubernat res epi. Sindicus pstituit a qualibz vniuersitate et a pluribus tñ. vñ dicitur syndicus quasi cām singulorū dicens. et cōstituit ad unā cām et ad plures vel ad omēs. et ad ptes lites et futuras et sine decreto et non uidet lex facē dicitur ut dicitur g. o. f. int. syndici et defensorē.

Acto^r vō pstituit ab epi. Constituit et a corpore vel vniuersitate et pstituit ab vno et a pluribus. ff. q. cuiusque vniuersitatis. l. i. et ibi uide gl. i. q. hec differant. et dicitur pstitui cū decreto iudicij et dat ad unā cā et plēs. s. dat ad lites ptes nō futuras. Procurator aut pstituit ab vno et a pluribus s. m. host. et sp a vō dno ab initio et ad unā litē et ad plures. et ad lites presentes et futuras. et pstitui pōt sine iudice et pstituit in reb^o ecclesiasticis et puatis et dicitur hosti. ti. de syndico q dicitur p dicitur int. hec noia attendit s. m. leges s. 3. cas. n. ē facienda nūc et nosc. dūmodo plet et pstituentis mente. hec g. o. f. et host. Et pstitui pōt pcurator presens et absens nō tñ i. uitas. et de pcur. nō iniuste in glo. b.

Chirographum est euz duo paciscentes faciūt duas scripturas s. eadē forma vborum. et mutuo sibi tradunt.

Damnū. q. dat occasiones dānni
 dānum dēdisse uidet. 7 iō tenet
 s. si ut opaz rei illicite vel et si ut
 opaz rei licite 7 nō adhibz diligētia quā
 pōt. e. x. de testi. 7 atel. sic in glo. c. Itēz
 dāna dnt ab expensis. j. in expense. dā
 nū dī a cōmēdo vñ dānuz pateris qñ te
 reb? tuis aliquid dērebit. n. qñ nō accre
 scit eis. qre qñ lucz amittit nō iō dānu
 pateris. Dānuz siue intesse ē circa rē
 puta sbraxisti instra qbus possessio mea
 firmat. tencris mibi ad dānuz qd? stigit
 mibi ppter abstia instrōz. quoddā ē e. x.
 rē 2ē. vt. j. in vocabulo intereē. de hoc e. x.
 de iniurijs. in nra. in glo.
Dardaniarū dnt q falsas mēsuras tenēt
 a quodam dardaniario dicit.
Dare itelligit q remittit. e. x. de testi. 7 at
 tel. veniens. i. in glo. Itē dare solet du
 pfr sumi in instris. vno? pprie vt euz res
 data trāst in dñuz accipietis. alio? ipro
 pzie. vt qñ pcedit sol? vsus vel sola pos
 sessio rei Itē dare i solutu qd? solz poni
 in instris est dare in solutōez.
Debet 7 oz. altqñ dicunt necessitatē alsi
 honestatem. zi. q. i. c. i.
Debitū itelligit remitti i chirographi
 redditōe vel instrū. nō sic i redditōe pig
 ris e. x. vt lite penden. ecclesia sancte Ma
 rie. in glo. vltj.
Debiti dies venire est debitu posse peti.
 declinare ē aliquā rē paulati in firmare
 7 eam declinantem facere. vñ dicit sniaz
 iudicis declinare.
Decretales eplē. nō s. Jo. q. pstitutio ec
 clesiastica dī canō. dēcretal. eplā. 7 dēcre
 tuz. Dē et canō qd? statuit in pōilio gnā
 li. Dēcretuz dī qd? papa ad nulli? pōsulta
 tōem statuit de pōilio cardinaliū. Dēcre
 talis eplā dicit qd? papa statuit vel sol? l
 cum cardinalibus.
Constitutionū alia civilis q dī ins forē
 se l. civile alia ecclesiastica q dicit canon
 di. z. inter. Itē pōsō dī duplr. vno mō
 cōit 7 sic pōbēdit oēs dēcretales 7 leges
 7 dēcreta. alio? stricte 7 sic pōsōes dnt pñ
 cipū. leges populi romani. edicta pōz vñ
 iudicam. vud dī index citare trib? edictū
 hec Jo. di. z. plebiscita.
Decretū dimidit infra i iuris corp?
 dēductio. i. sepatio. vnde dēducē. i. sepa
 re. 7 idem est dēductio.
Defendē est vicē dñi subire vel illō facē

quod vñs faceret in lite.
Deferre ē aliquē accusare. dnt tam. qz ne
 cussare fit reo pñte. dēferre vō reo abite.
Defunctio ē libatio. vñ dēfugit. i. libat.
Delegare ē assignare creditori debitorē p
 se solutūz i. si.
Delegat? est is cui vel a papa vel ab oz
 dinario vel a delegato pncipis cā pmitti
 tur. nā 7 subdelegat? ē delegat?. Dī autē
 sūbdelegat? respectu delegati. hec gof.
Deponē ē simplici vbo aliquē suspendē.
Degradare vō ē euz solēnitare. i. insignia
 eniuz ordinis. put in ordētate sē tradi
 ta auferendo. sepe tñ vñū ponit. p alio.
Derogare ē aliquē i ppe? exiliū dānare
Determinat qñq? pcedentia sequē? qñq?
 ecōdūso. qñq? mediū vtraqz. de appe. z.
 requiris
Detestatio ē cū testib? scā dēnūcia? vt. ff. d
 s. sig. s. 7 dētestari 7 dētestac. talē. l. n. p pio
Dicere. vtrum qui dicit vñū dicat pla q
 sequunt? ex illo. di. s. quo iure.
Dictatores erāt qui in causis maiorib?
 sniam dicitabant.
Dies pfecti dicunt illi dies in qb? sunt
 pmemoratōes scōz loco festi. vt i. sabba
 tis bte marie virginis. fm hosti.
Dicta ē cenaculūz i quo qs magi die qz
 nocte solet residere. ē et diei spacium. est
 etiā vñū diei operatio est etiam vñius
 diei certa comestio. Continet autem
 dicta legalis. zo miliaria. ff. si quis eantō
 nib? . l. i. Dicta vulgaris dicit illa que
 habet fm pōctudinē regionis. e. x. de re
 scrip. nonnulli. in glo. s.
Dictarij sunt illi q se ad aliena cenacula
 dirigunt aīo furandi a dicta dicit. Itēz
 sunt grassatores.
Dignitas dī qñz qdā progatia in ecc? q
 ēt dī psonat?. qñz secularis progatia. qz
 doqz pās. qñz pōditio. e. x. de cle. nō resti
 qz nonnulli. in glo.
Diminutio capitis. ē pōis stat? mutatio
 instit. e. in pñ? ēt ponit h. s. 30. statū p
 ciuitate 7 libtate vel ciuitate tñ. vel pal
 na ptate. vel ppria ptate siue media. tria
 eni pōpna sūt q bz hō. s. ciuitas. libtas. 7
 familia. 7 s. h. tria est triplex capitis dimi
 nutio. s. maria. media. 7 mima. Maria ē
 cū quis amittit ciuitatē 7 libtate. vt si qs
 dāncē in metā lū vel opus metalli. vel si
 maior. zo. an. patit se veniūdari ad pñuz
 pncipādūz. vñ si manumissus i seruitutē

ex ingratitudine retocetur. Media est cum libertas retinetur. sed civitas amittitur. ut si quis in insula deponatur. Minima est cuius utrumque retinetur sed status hominis circa familiam mutat. ut quod primo erat in aliena potentia et mancipatur. vel erat primo sui iuris. et postea adoptatur vel arrogatur. seruus tamen manumissus non de capite dimittitur. quia antequam manumittatur per nullo vel per mortuo reputatur. Hodie cuius incepit statum habere. hęc oia pbantur in l. c. Ad hoc nota quod predicta descriptio intelligi debet cum putatur status hominis factus ei interueniente. vel in p̄dēnatio. vel in emancipando vel arrogando vel adoptando. vel et retocando ex ingratitudine. vel indignitate collatione. et si quis statum mutet dignitate. vñ l. mortuo p̄re alicuius mutetur status eius quod sui iuris est factus non id capite est dimissus.

Diptice sunt colūne ecclesie in quibus imaginem patris in suo cathalogo ponitur. et 4. q. 2. sane p̄fert. et in sacris dipticis et

Dispensatio dicitur longius et inutile. p̄p̄t diuinum breue et utile. l. 6. de rescrip. dispensatio in glo. Jo. an.

Distrabere. i. vendere.

Dintus ubi non determinatur quantum extendatur arbitrio boni viri relinquatur. et de offi. vel. de cāis. et de p̄u. lepro. in glo.

Doli. primus dicitur quod est primus pubertatis. et reg. iur. l. pupillus. vñ pueri dicitur de l. capaces quoniam sunt proximi pubertatis. ff. de reg. iur. pupillus. ut quoniam natus habet. 10. annos et dimidium. tunc. non potest delinquere p̄ter quod in adulterio. hęc accur. Augl. vñ in epistola ad renatum dicitur quod puer de doli capax cum est. 7. an. quia tunc potest metiri et vox loqui.

Dolus malus est calliditas ad recipiendum alium adhibita. Dolus bonus est id est quod solertia. maxime. si aduersus hostes et latrones ne quis machinetur. vnde dicitur quis bone indolis quoniam bonum dolus intus habet. i. solertiam vel ingenium. ff. de dolo. l. 1.

Dolus bonus dicitur est qui fraudem excludit. ff. de le. l. cū p̄. §. ticio. hosti. nisi fide seruanti fides est suanda. et q. i. noli existimare. nemo autem vult eos fraudare qui sciunt et consentiunt. ff. de regl. iuris. nemo.

Doli adhibere. i. intelligenda sunt verba secundum quod actio intelligitur. si autem uterque debet intelligi in proprio sensu. et de spon. ex lris. in tex. et glo. Item quod doli obicit dolum probabit. ff. de p̄ba. q. nens. hęc fallit in pastore qui negat suo dolo

vel negligentia oues pisse et in custode carceris. ar. ff. de eden. l. si quis. et. §. vñ. quod ibi non probatur. hęc Inno. Item ois doli est fraus. nec e contrario. ff. de pac. in regentiu. §. dolo. S3 §. ff. de regl. iur. l. fraud. vbi dicitur quod fraus non fit sine dolo. Vñ fraus fit dupli. vno de re cū consilio. alio de re sine consilio. ut cum quis recipit aliquem re ipsa ignorata. primo nunquam fit fraus sine dolo. et fit sine dolo. vñ vide glo. in d. §. dolo. qui plene soluit in vñ. si quis fraudandi

Dromones dicitur qui perant nauibus. vbi sine obscurum verbum interpretandum est pro reo nisi in quatuor casibus. scilicet qui agit de causa liberali. et in officioso testis. et in infirmitate. et de dote et de fide instrum. dilectos. in glo. vñ. et de sen. et re indi. c. vñ. in glo. **D**ubia sunt in meliore parte interpretanda. et de reg. iur. estote. **D**ubi in fide. i. in vocabulo lo. infideles.

Ducetarij dicitur magistri militum ducetorum. diplomate vult quod duplicata vult.

Ecclēsia multipli dicitur. scilicet per malignam. ps. odiui ecclesiam malignam. 2. collectio fidelium de p̄se. di. i. ecclesia. 3. muroz ambitus. de p̄se. di. i. de fabrica. 4. corpore christi. de p̄se. di. i. in ecclesia. 5. platina ecclesie. et ne plati vicef suas vel ecclesias. i. platones. ut expōit ber. ibi dē. 6. epistolis ecclesie et hęc adspōsat episcopus quoniam p̄se. 7. q. i. scire. 7. obueniētes ecclesiastice pueniētes romane ecclesie. extra ne pla. q̄relaz. hęc ber. ibi dē. §. viri ecclesiastici. 62. di. c. i. 9. canoici matricis ecc. di. 62 §. si. 10. maior pars capli. di. 56 aplica. i. quilibet ecclesia p̄uincie. et de vñ pallij. Cū sup hęc ber. et de vñ. sig. cū clerici. **E**cclēstie matricis noie intelligitur ecclesia cathedralis. et de vñ. sig. venerabili. **E**cclēstie cathedralis noie intelligitur episcopus et capitulum illius ecclesie et non alij clerici. ut in c. cū clerici. in glo. **E**cclēstiaz bona sunt rei. vñ l. oia sunt eius. B m̄ spalius. extra de vñ. sig. cā. glo. b.

Edilis dicitur quod edibus p̄est quod est dicitur. quod edes tuet. ne. s. domus civitatis eēt ruino se vel inordinate posite. Dicitur et ediles currulei. quod i curribus ire solebat. ff. de edil. edi. l. i. in p̄n. cum glo. in vñ. edilij. Edilis cerealis dicitur a cerere. quod p̄fuit annone. Idē et dicitur p̄fectus annone.

Edēs p̄p̄torij quod est. i. vocabulo cita.

7 5

Dicta supra i vocabulo secretales.
Lectio s q de ea tractat e x. e alie pso
 ad dignitatem vocatio.
Emblema e eminens scriptura vl orna
 tus vasoz vl varicas coloz in panimito
Emergere est subito accidere.
Improz bone fidei vl ee qui aut ignora
 nit re esse aliena. aut putavit cum q ven
 didit hre vededi ptez. puta tuoz ee
 vel curatoze. ff. de v. sig. bone.
Qu? emissari? e q salit sup eqs. Equi? e
 enstos equoz. Equitit grex equoz.
Rgasteriu dr ab ergos grece qb latine
 e op? r ster? grece qb latine e stat? ide
 ergasterium quasi stat? oposa. l. de epis
 r de. l. z. in glo.
Erro e qui oberrare solet. r frequenter
 sine causa vagat.
Sistit pns r pteritu. vt cuz dr tici? est
 solutus ab obligatoe. Et silt erit silt futu
 ru r pteritu. vt cu dicis q i codicill scri
 ptuz erit co l lego. ly erit pteritu r futuz
 demostat. No fuisse videt q no duravit
 ex de v. sig. na r ego. i ter. r in gl. e. sic ee
 ee q min? est idone? ex de tras. inter.
Emittit aliqs re e ca p sniaz iudic? r seq.
 recadesce e subito irasci. habita siltudi
 ne ine furoze r ferri estuatis eandotem.
Excepto e rei defensio. p qua qs tuet se
 ab actoz. Et pot exceptio sumi dup? .s. p
 prie r iproprie. pprie cu act? r petit actoz
 ri. vt qz mutuaui tibi. io. lib. s. h actio ex
 cludit exceptoe. vt qz feci tibi pactu de n
 petedo. r tuc dr exceptio actois exclusio
 r te est exceptio iuris. Impropie vo dr ex
 cepto cu actoz no dat act? sed calunio
 se petit. r talis no pot re iare expiri sine
 actoe. qz nemo pot expiri sine actoe. Un
 cu tuc nulla sit act? dici no pot actionis
 exclusio. s. dr r intentioem actois defen
 sio. r tuc pot dici excepto scilicet. vn qn qs in
 aliq instro se obligat ad aliqd sine excep
 toe aliq inst l. sci. sensus e q s h nullaz
 faciet defensioez de iure vl de sed. Est aut
 excepto alia peptoria q. s. actoz oio peri
 mit. puta petebā a te. e. lib. r tu excepisti
 dicis q pepigi tecu de no petedo i ppe
 Alia decliato? puta pueio te corā iudice
 si tuo r tu did te no ee de foro ei?. Alia e
 dilatoria solutōis puta peto a te. e. lib. r
 r tu dicis q no debes eas vsq ad annū
 ex de excep. exceptoem in glo.
Excoful infra in vocabulo exquestoz.
Executores st illi per quos iudex sniam

suā mādāt executōi. dr et executores h
 li q instituūt i testis ad pficiendū ordina
 ta in ipis.
Exia dr pue res pnestibiles q a vigo
 pntatōes dr r maxie diuitib? afferūt.
Exhibere e re in publicā oñdere. vt ad
 nersari? copā beat re suaz ee ptededi. vt
 cu qs die h res est mea.
Expense. ipense st viles r necessarie. ex
 pēse vo st volūtarie no neēie qī ee pēsi
 .i. rebiti. Expēse differunt a dānis. vn
 iuramentū factū sup vnum no extēdit ad
 altez. Expēse. n. st q cā litis sūt. dāna vo
 q ex discordia pueūt. vl destructo tom?
 r silla. ex de iurys. in nra. in ter. r i glo.
Expiri qnz ponit p ruder sine defendē
 ee de iudi. c. i. qnz p agere. ex de causa
 pos. pastoralis.
Expilatores st q de reb? vacatis hēdita
 tis aliqd expilant r surripiunt. de pe. di. i.
 aut facta.
Explicatio. no q excepto adiunat reuz
 r iplicatio vo e illa allega? q excepto ez
 infirmat r actoz adiunat. Supplicā? est
 illa q replicatoez infirmat r reū adiunat.
Explicato vo e illa q supplicatoez infirmat
Exquestoz e q offm? r admistratioez pe
 cunie qrede r pūade r posuit. sic ex con
 sul q sul? testit.
Extrictps extrēmū sigt. ff. de r. r com.
 l. si bis. s. si ita.
Exulabit sine spe prie redditusqz reiqz.
 Inscript? māet i pria. s. re spoliat. Amit
 tit pscript? opes. no posse reueri. Quisqz
 relegat? sua cū remeabit habebit.
Facere dr ille cui? auēte sit. ex de
 sen. ex. mulieres. Sacē qs dr sta
 tiz incōueniēti. mor ilico qb fa
 cit sine iteruallo nullo actu hio l impi
 nentē in medio. ex de dec. qz p. vbi dr
 q p? collatoez mor dz electio celebrari
 silt cū vis infer? p? incōtinenti repelli
 dz. i. sine iteruallo qsi bello p̄tinuato.
Facit illud qb facit in triduo. l. de erro. ad
 no. l. vl. vbi dicis q aduocat? pot reuoca
 re erroze suū statiz. i. j. tridū. r hoc intel
 ligit placē. sic sonat. s. accur. intelligit h.
 qn cā durat post erroze tm p tres dies.
Facit qb facit in. io. dieb? .ff. de p̄sti. pecu. l.
 pmissoz. vbi dr q si qs sine die p̄stue
 rit se solutuz pecuniaz alicui. h eum agi
 pot si statim non soluat. i. j. io. dies. It
 quod facit i vno anno. zo. q. i. puclle. vbi

ut qd si infans pentib⁹ infra .12. annuz af
 fumpferit velu pentes 7 tuzozes possunt
 b irritare statim. i. infra annum. ¶ Item
 qd facit cum quodam tpamento tps ita
 qd nec minimu nec maximu tps assumit
 qd magis potest intellectu percipi qd dici
 ff. de solu. l. ratu. ¶ Item quod facit cum
 p fr. ex te resti. spol. olim cam. vbi dicit
 qd vim illatam rebus pot quis repellere
 incontinenti. i. qd cito poterit collectis ami
 eis. ita qd illud incontinenti non extendit
 vltra annuz. hec ber. ex te elec. q. ppter.
 Item quod facit in vno mense. i. qd con
 stat vbi dicit qd si aliqui sint ordinati ab
 hereticis per vim si statim renunciauerit
 p ciliabulo hereticor. tunc excusant. i. in
 fra menses. ¶ Item qd cito scit. 22. q. 2. mu
 lieri. ¶ Item quod facit quandoq. ff. si
 certum petat. l. i. vbi dicit qd cuiusq. af
 sentim⁹ alienam fidem secuti mox recep
 turi ex hoc ptracta credim⁹.
Falsarij dicit qui criminis falsi tenent.
Fama. opio. 7 eitiatio. idē ff. de i. 2. q. 7.
 p. 20. 22. fama ē infra vocabulo pbatio.
Familie noie liberi ptingunt 7 ē dñs fa
 milie. ff. de v. sig. l. familie. vnie⁹ vo seruus
 noie familie nō ptingit. nec duo faciūt fa
 miliā. vt dī ibidez nō dī.
Fermentatio est eiusdē generis metallo
 rum p solidatio sine punctione.
Ferri dicitur ppter qd qd suo p. 20. cor⁹
 baulat. p. 20. t. i. vbi dicit qd qd i iuneto secu
 dū. agi vo sū duci aia. ff. de v. s. ferri.
Fideiussoz ē qd p alto se obligat vt. s. eo
 non satisfaciēte satisficiat. 7 dī fideiussoz
 qd iussu alii⁹ ponēs fidē suā. Fideiussoz
 i rē suā datus ē qd fideiubet p re aliqua i
 eā illa i qd res ē futu⁹ sua. vt si fideiubz. p
 suo pcuratore. i. cā i i sue rē iudicatā solui
Fides. qd ē infidelis. ex te sū. tri. firmif.
Fieri. b. vba fit 7 sunt nō tñ respiciunt
 pñs tps s; ē futuz. 25. q. i. gnāli. i. ter. 7
 glo. ¶ Sieri incōuētiēti qd dī b pot pmit
 ti arbitrio iudicij vt dixit ala. ex te ap. an
 sit in glo. Uel fieri incōtinēti dī. i. i actu se
 tenenti. i. anq. p trahētes ad alios act⁹ 7
 negocia diuertant. ff. de v. ob. l. p. tuis.
Filiffa. est. qui ē in potestate patris.
Fili⁹ emancipat⁹ ē qd ē ex ma⁹ l' p. tate p. rē
 illi infra in vocabulo liberi.
Fisc⁹ qd ē. s. i. vocabulo p. f. carū.
Fiscaria s; tributa. l. de epis. l. 2. i. glo.
Floci noie intelligit⁹ habit⁹ bñs māicas
Flongas 7 āplas. l. uelle vo noie habit⁹
Flongus 7 amplius sine maniciis. li. 7. de sta

tu mo. ne in agro. §. verum.

Foresta est locus vbi fere icludunt qui
bus habet aliquis vsu venandi. ex te
dona. cum dilectus. in glo.

Forum est locus rebus vnalibus ceptu
tatus. est et tribunal fm gof.

Forus est locus exercendis litibus in p
sentia iudicis assignatus. a fando dictus
vel a foronco rege qui primus grecis le
gem dedit. extra de v. signi. forus. Et dicit
tur competens. s. alicui quem fortitur ra
tione delicti vel contractus vel conuicij
vel rei de qua agit.

Forancus est qui forum tenet. vt ibidez
vel de foris venit. 2. q. 6. pegrina.

Foristan quis est dubitatum. vt extra
de voto magne.

Fim nomine continet⁹ foroz. ff. de pacif.
l. tres fratres.

Fraus. fraudare. supra in vocabulo co
li primus.

Fructus dicunt⁹ qui sup sunt reducti ex
pensis que fiunt gratia fructuz. Fru
ctus quidaz sunt industriales vt frumē
tum. vinum. 7 consimilia. quidam nales
vt fruct⁹ arbor. ex te resti. spo. quis. i. gl.

Functio est vsus consuetus.

Fundus ē mansio alic⁹ cū accessioibus.
Fundū diuidi in certas regiones est diui
di in terminatas ptes.

Fur ē abige⁹ i qd dicit. s. i. voblo abige⁹.

Generali smone p⁹ loquēs qñz in
telligit⁹ excepta. qñz nō. n. ē fa
milia ei⁹. ex te iurc. iur. p. r. itio.

Gnāle vbi nō ē sp gnālic itelligēdū. ibi
dē ad n. 2. i. gl. v. l. 2. gnālic dī. imo ē
qd idē dicit dī. gnālic ē itelligēdū. ex te
p. u. lepro. qñz i. gl. ex h. j. i. voblo idē dita.

Gnālia vba s; ad ciuile mod⁹ i ferēda. ff.
de p. u. t. l. si cui. ex h. s. i. vobulo p. cessio.

Glandis noie omnes fructus ptingunt. ff.
de glande. l. vna.

Gregē faciūt. s. p. 20. l. io. oncs. s. i. voca
bulo collegium.

Haus⁹ ē ins hauriēdi aquā de pu
teo vicini.

Habere acōez ē min⁹ qd b. r. ē. 7
b. ē ē qd dī. meli⁹ ē pigri incūbē qd i pfo
nā agē. ff. de re. iur. l. min⁹. ¶ H. d. e. tenē. 7
possidē. qñ b. tria ponit⁹ i aliq⁹ istō sic te
bēt exponi. s. qd recipiens bēat. s. ex iure te
neat nā⁹ 7 de scō. possideat ciuili 7 de iure
qz ciuili possessio est causa acq. rēdi dñs

l3 aliqui possessio sit tñ nalis nō ciuili.
vt illa quā h3 vasallus.

Cereisco. i. diuido. 7 inde iudiciuz fami
lic heriscende. i. diuidende.

Ieroniū ē loc^o in q̄ paupes ali
tur f̄ accur. C. x. sacrosanctis ce
desis. l. illud.

Ignorantia l3 supra habitum sit in mul
tis locis de multiplici ignorantia. tamē ad
pleniorē euidētiā ponēde sunt hic
plenius diuisiones ignorantie. 7 est hic di
cendum que ignorantia excusat 7 q̄ non
7 que magis excusat 7 que minus.

Sciendum igit^r p̄mo q̄ ignorantia ē tri
plex. Prima est ignorantia negatōnis. q̄
s. scientia negat nec debituz sciendi poni
tur 7 hec simpliciter excusat. 2^a est igno
rantia priuationis. s. qua scientia negat
aptitudo tamē siue debitum sciendi poni
tur. 7 hoc in eis que p̄tinent ad salutem
excusat a tanto s3 nō a toto. 3^a est igno
rantia dispositōis. s. que ponit errorem sū
pceptionem cōtrariam scientie recte. 7 h
in his que p̄tinent ad salutem accusat
7 non excusat.

Item ignorantia diuidi
tur ex parte materie circa quā ē. qz alia
est iuris. alia facti. 7 ignorantia iuris si ali
quos excuset. minus tamē excusat q̄ igno
rantia facti. **I**gnorantia vō iuris. alia
est iuris naturalis. alia iuris diuini. alia
iuris canonici. alia iuris ciuili. **I**gno
rantia iuris naturalis nullum habentem
viam ratōnis excusat. quia hoc ius est i
corde hominis scriptum. i. q. 4. i. c. turba
tur notandum. **I**gnorantia vero iur
diuini quantum ad aliqua simplr excu
sat laycos. quātum vō ad aliqua excusat
a tanto non a toto. Legem. n. 7 p̄betas
7 euangelium. 7 doctrinam apostolicam
scire tenent^r episcopi 7 p̄lati maiores q̄
tenent^r omni p̄scenti reddere ratōnez
de ea que est in eis fide 7 spe. vñ ab eis
requirit^r scia noui 7 veteris testamenti.

Layci vō tenent^r ad noticiā decalogi 7 fi
dei. put in apostolor^{um} simbolo p̄tinet. **I**
gnorantia autē iuris canonici excusat
aliquos 7 aliquos non. p̄tinet enim ius
canonicum p̄stitutiones p̄ quas discernū
tur peccata 7 has tenent^r scire p̄sbi curā
aiarum habentes. 7 confessores. nō autē
ita tenent^r alij clerici 7 multominus layci
S3 7 ipsi p̄sbi 7 alij clerici s̄m q̄ sunt in
maiori gradu constituti s̄m hoc plura sci

re tenent. **I**gnorantia autem eorum q̄
publice p̄mulgant^r ad laycos p̄tinentuz
non excusaret eoz peccatum quod per
ignorantiaz perpetrarent. di. 16. q̄ dicit^r

Ignorantia vō iuris ciuili aliquibus
p̄dest. vt militibus. rusticis. mulieribus.
7 minorib^{us}. maxime in damno vitando.
non sic autem in maleficijs. **I**gnoran
tia facti. alia est facti indifferenti ad salu
tem vel ad officium. 7 hec excusat. i. cor.
10. Omne quod in macello vendit^r man
ducate. nihil interrogantes p̄pter scien
tiam. Alia est facti necessarii ad officium
vt in p̄sbo q̄ sit facta manuum ipositio
7 hec non excusat. Alia est facti necessa
rii ad salutem vt q̄ xp̄us est passus 7 hec
non excusat in habentibus vsum rōnis.

Item ignorantia facti. alia est facti p̄
p̄riū. Alia facti alieni. si propriū. aut ergo
quis operari dedit rei illicite 7 tunc non
excusat. Aut rei licite 7 tunc aut habuit
diligentiam 7 sic non excusat a toto sed
a tanto. si autē sit facti alieni. aut ē igno
rantia p̄babilis. s. ad quam non requirit^r
tur q̄ sit nimis diligens 7 curiosus in in
quirendo. nec etiā q̄ sit nimis negligens
7 hec excusat. aut ē crassa 7 supina. vt cū
quis dicit se ignorare ea que sunt publi
ce coram populo facta. hec non excusat.

Item ignorantia alia est simplex. vt
cum quis tenet^r scire quod nescit 7 facit
ad hoc q̄ sciat. sed nō quicquid p̄t. vel
s̄m aliquos potest dici ignorantia simplr
illa que priuat scientiam nec ponit debitū
sciendi. 7 hec est in his qui non habent
vsum rationis. Alia est crassa. vt cum ne
gligit scire illud quod tenetur scire. nec
tamen vult se nescire. Alia est affectata
vt cum quis negligit scire quod tenetur
scire 7 placet ei nescire. prima excusat a
tanto 7 a toto. sed secunda ad huc excu
sat sed minus q̄ prima. tertia vero accu
sat 7 non excusat. **I**tem ignorantia alia
vincibilis alia inuincibilis. Inuincibilis
autem. aut est introducta p̄ter omnem
culpam. aut p̄pter culpam p̄cambu
laz. Si primo modo. aut simpliciter co
gnitionem priuat. vt in his qui carēt vfu
ratōnis omnino 7 hec excusat a toto. aut
non tollit omnino vsum rationis. sed ple
num. 7 tunc non excusat a toto vt in his
qui non sunt plene furiosi. s3 hñt aliquo
mō lucida internalla 7 in pueris qui sūt
capaces aliquo modo p̄cepti l3 nō ple

Si aut p piam culpam vt in ebrioso 7 furioso quoz vterq se precipitavit in h p suam culpam. sic excusat saltem a tanto. Si aut sit vincibilis. aut est crassa 7 supina. aut affectata. vt quibus l. s. p. r. d. e. z. f. s. Itē ignorantia. alia est simplex 22.

Incorpā dicit iura actōes 7 servitutes. **I**ncola ē qui in aliqua regione comitatus 7 trahit vel transfudit q̄i ibi sedē habiturus. ff. de v. sig. ita q̄ trāfactis. io. an. comitatum retinuit. l. 3. etiā cā studij ibi sit terit. l. de incolis.

Indefinita equipollet vli. e. x. de p̄uile. qz circa h est v. x. de indefinita legis vel canonis ius tradere intendenti. tal. n. inde finita equipollet vli. si lege vel canone n̄ diffinitur. z. i. q. i. q̄ si comierit. h. 7 p̄lyra alia vt hac mā. e. x. de p̄uile. qz in gl.

Ald h nō s̄ Jo. an. q̄ q̄ nō est eadem rō 7 p̄ditio p̄pter aliq̄d accōs̄ oīum particulariū in vniuerso p̄p̄ensoz. indefinita nō equipollet vli. vbi ḡra. si lege lana indefinite nō p̄tinet in legato lana tincta ff. de le. z. l. si cui. 7 si lege oīs lana. tincta lana ē cedit legato. ff. de au. 7 ar. lega. l. p̄ diculis. s̄. tincta. lana. n. nō p̄cedit ex cī origine. s̄ ex accōtali cī opōne. S̄ q̄ oīuz particulariū ē eadē rō 7 p̄ditio. quia nō variat p̄ accōs̄ l̄ forte sint iparia ex origine. qz vna lana ē melior alia ab origine. tūc indefinita equipollet vli. ff. de le. z. l. si pl̄b. h. io. an. 6. li. de elec. vt circa i. gl. g.

Inditō ē numer⁹ annoz p̄stēs ex trib⁹ lustis. ē aut̄ lust⁹ quinquenniū q̄ q̄o vere possit inueniri b̄. e. x. de fide instr. i. ter dilectos. in glo.

Indoles. s̄. in vocabulo. coli primus. **I**nfamia ē aliō q̄ scandalū 7 pl⁹ importat grane scādalum q̄ infamia. qz h̄ per purgationē tollit. s̄ i illo purgatio nō indicit. e. x. de homicid. ex l̄ris. i. in glo. fi.

Ingenu⁹ est p̄p̄ie is q̄ statiz vt nascit̄ ē liber. instit. de ingenuis in p̄ncipio. tū alū sumit̄ p̄ eo q̄ plenā h̄z libertatem. e. x. de seruis nō or. c. i.

Inscribē est se obligare si nō pbauerit ad eā penā quāre⁹ ōz pati. si pbauerit accusator. e. x. sup̄ bis. i. gl. de accusatōib⁹.

In itegz restitūc. ē reducē in eum statū in quo erat an̄ lesionē. e. x. de resti. in inte. auditis. in glo. fi. p̄ quē modū sbuenit̄ minorib⁹ q̄ nō p̄pleuerūt. z. s. an. 7 ecc̄ iure minoris. 7 q̄ q̄ ē maiorib⁹ ex iusta 7 legitima cā. ff. ex quib⁹ causis maiores per

totū fm gof.

Iniuria dicit vno gn̄aliter om̄e q̄d nō iure fit. 2. sp̄aliter iniquitas 7 iniustitia indicantis q̄si ius iniquū ex eo dicta q̄d iure 7 iustitia caret. 2. de culpa. vt in. l. acq. 4. dicit̄ p̄tūmelia vt in. l. c. in p̄n.

Sit aut̄ iniuria tripl̄. s̄. vt cūz man⁹ inferunt. v̄bis. q̄n. l. p̄uiciū dicit. l̄ris vt cum ad infamiā alicui⁹ libell⁹ vel carnē famosuz p̄fic̄ p̄scribit̄ vel edit̄. ff. c. l. i. 7. l. ap̄ labionē. h̄c gof. ti. de iniurijs.

Inofficioz testis dicit q̄d est factū p̄ pietatis officium. s̄. in quo extraneus b̄l constituit̄ 7 filius inique p̄terit̄ vel ex hereditate.

Inservire frequentiam notat. e. x. de fide iusto. c. i. in glo.

Insolidū q̄n p̄it̄ i iuris ē illd q̄d i to m̄ insolūtū. i. i. soloz. s̄. in vocabulo dare instituit̄. s̄. in vocabulo inuestire.

Inst̄z publicū d̄r inst̄z manu publica factū. i. notari q̄ est p̄sona publica. S̄t at̄ illa que faciunt inst̄m publicū 7 auct̄r̄ cū regularit̄. 6. l. annus d̄r. i. d̄ctio. dies. locus. testis. 7 nomen notarij. s̄. alicubi ad dat. 7. m̄. s̄. nomen pape vel ipatoris regnātis tpe quo p̄ditū est inst̄m.

Intentio siue cap⁹ in iure d̄r illd q̄d in tēdit̄ p̄bare p̄ testes q̄ p̄ducit̄ eos.

Intelligētia dictoz ex causis est assumēda dicēdi. e. x. de v. sig. intelligē. nō ex op̄inionib⁹ singuloz s̄ ex cōi v̄su s̄t̄ intell̄genda noīa. ff. de sup̄. l. labeo.

Interdictū est idēz quod actio in iure civili. vnde dicitur interdictum quia in ter duos dictum. non ab interdicenso vt p̄hibendo. Est autem multiplex interdictum quod hic dicere omitto gratia breuitatis. 7 quidem de quibusdaz interdictis habet̄ infra in vnde.

Interesse est damnum emergens 7 lucrum cessans ex eo q̄ aliquid fieri cessat. l. de sen. que pro eo quod cōmuniter interest. l. vna. in glo. in v. prout possibile.

Interesse est quādoqz circa rem. quādoqz extra rem. Item quādoqz loco rei quādoqz loco pene succedit. Item aliō est in bone fidei iudicij scilicet aut̄ i stri cti iuris iudicij seu arbitrarijs vel i maleficijs. Item aliquando in lucro. aliq̄do in damno. Item aliquando ex p̄uentione de eo habita. aliquando ex nā d̄ct̄ seu p̄uentōis estimandū est. Int̄c̄ q̄d ē circa rez iuste potest peti 7 bituz retineri

puta vendidisti mihi vinum quod nunc valet. 20. p. c. i. o. 20. p. c. i. u. m. solui nec vinum vis tradere mihi et postea vinum futu- rioris precij scilicet 40. id. p. c. i. u. m. est. quia saltem hodie dandum est. Si enim fuisset mihi traditum etiam habitum. ff. de act. ep. 7. v. l. si steril. §. cum p. venditor.

¶ Extra rem est iterum. vt vendidisti mihi vinum p. c. i. o. 10. solidi. non est carum vinum factum sed si tradidisses potuisses ex eo lucrari. l. vendidisti mihi granum nec tradis. 7. ideo serui mei fame interierunt. h. q. 2. lucy. v. d. anu. ex re vendita contingit non estimari non petiit sed petiit res vendita vel inter eos. ff. de act. ep. 7. v. l. si steril. §. cum p. venditor. vt illud est iterum quod est ex re postea tamen in actibus quod in maleficiis. i. h. c. i. b. vt si scis seruum furum vel fugituum mihi ignoranti vendidisti. teneris mihi de omnibus dantis et iuribus ab eo mihi illatis vt ibidem. l. iulianus. §. i. de act. ep. 7. v. l. si steril. §. cum p. venditor. **¶** In maleficiis vt si promissisti mihi bouem aut asinum. et asinum occidisti quod erat precij minoris teneris ad dandum bouem cum te potuisses libere p. c. i. u. m. an. ff. de fo. l. i. c. i. u. **¶** Loco rei succedit inter eos quod puta fui in macello et emi carnes noluisi dare ea die que reuulsi non ad carnes sed ad meum inter eos teneris mihi. Item si promissisti facere domum usque ad certum diem non ad ipsam domum die transacta. sed ad inter eos mihi teneris. l. de ac. ep. 7. v. l. si steril. §. cum p. venditor. et tale iterum petiit vt ibidem. Succedit et iterum quod loco pene. vt si promissisti mihi bouem que danda equum certa die et loco que ego alteri eodem die sub certa pena tradere promissisti et solutionem seu traditionem prorogasti. et idem die que promissisti tradere non potui et sic pena incidit. non tamen ad equum. sed etiam ad iterum pene teneris mihi. ff. de eo. quod certo loco. l. 3. §. ne de offi. **¶** In bono fidei iudiciis cum considerat iterum ex natura actionis. et ex officio iudicis. Ex natura contractus vt vendidisti mihi fundum iuxta fundum petri et dixisti quod fundus petri debebat seruitutem fundo quez mihi vendebas cum in veritate non deberet. vel vendidisti mihi equum et dixisti quod in stabulo erat mansuetus cum esset ferocissimus. Et generaliter si non p. c. i. u. m. quod conuenit sibi dixeris aliquid ad eum quod abest. vel aliquid ad eum quod adest inter eos. meum petere possum. etiam si si ignorans ita credens esse dixisti. quod quod ignorabas asserere non debuisti. ff. de ac. emp.

et ven. l. iulianus. §. quod autem. 7. §. si venditor. Ex natura actionis considerat inter eos quandoque. vt vendidisti mihi domum et non tradis mihi eam teneris mihi ad meum inter eos etiam singulare vt ibidem l. i. **¶** Iudicis officio venit inter eos in iudiciis bono fidei vt usure et fructus. usura vt depositi apud te pecuniam et eaz comuertisti in usus tuos nec restituis eam mihi sed es in mora mihi teneris ad usuram. l. de pos. l. usure. et petitur hoc inter eos non usura. et illud inter eos peti potest cum petit causa damni vitandi non lucri captandi. et ideo caute dixit canon incrementa susceperint. l. 4. q. 4. si quis oblitus. **¶** Fructus vt vendidisti vineam precij solui si tradis mihi. teneris ad fructus quos per contractum percepisti. qui veniunt iudicis officio. vt. l. de ac. ep. 7. ven. l. fructus. **¶** In stricti iuris iudiciis quando queritur de estimatione rei petite. inter eos circa re venit a tempore morte. v. b. gratia dedi tibi vinum mutuo quod tunc contractus valebat. 5. solidos extra iudicium prout loco et tempore denunciam tibi vt mihi vinum redderes et tunc vinum valebat. 20. solidos. postea passus es me licem prestari et tunc valebat. **¶** In qua estimatione debet condemnari certe in. 20. solidis. quod tamen fuit tempore denunciationis a quo tempore incepisti esse in mora. vt. ff. si certum. petatur. l. vinum. **¶** In arbitrariis actionibus consideratur inter eos et in lucro et in damno. v. b. gratia. ex aliqua certa causa promissisti mihi soluere aliquas merces loco certo. puta romae certa die vel pecunia. non solum damnum quod sustinui si non fuit solum quod fuit promissum suo loco et die sed etiam si negociator suus. illud quod ex mercibus lucrari mihi potui est restitutum. vt. ff. de eo quod certo loco. l. arbi. traria. **¶** In maleficiis considerandum est inter eos. et circa res. et extra. Circa re vt si meus seruus erat institutus heres. quem ante aditam hereditatem occidisti. teneris enim mihi ipsius corporis promissisti et quanto plurimum fuit eo anno. vt. 20. diebus retro. **¶** Extra rem quia non solum precij serui heredis occisi. sed etiam precij hereditatis quam morte adueniente non huiusmodi tuo mihi dabis. ff. ad. l. acq. l. si funus. **¶** Ex conuetione p. c. i. u. m. iterum. v. b. gratia. vendidisti tibi domum et tradidisti. pactum fecisti mihi in actu vt eam mihi locares in anno sequenti

7. pmiffisti qd si non feceris mihi dares. c. solis. noie pene. non facis. teneris mihi ad pena qd pena e meū iteresse ex eo qd si locasti. vt. ff. de ac. emp. 7. v. l. p. dia. Inne esse considerat regularit in damno trā. ca. sualit aut in lucro. 7. sunt hi dāns in qb? lucz considerat. pm? est qn agit arbitria actōne. f. cū qd certo loco pmiffuz e. qz ibi considerat lucz 7. dānuz vt. s. dēn e. 2. cāus cū agit in re locati 7. ducti. v. bigra. locasti mihi vincā vl' aliqz coloniā vsqz ad. s. ānos. nō pateris me frui re locata forte p ānuz. b. qzuis alijs annis me patiariis vt. tū teneri mihi ad iterē meū in q? tinet lucz qntū inde factuz? erā. ff. locati. l. si fund. 3. e qn agit in malef? vt supdictū e in exēplo de suo hēde istitu to occiso an aditā hēditatē. 4. cāus est qn agit rē ratā bñ. v. bigra. agebas q me noie petri. c. te dicebas eē paratore ego dixi qd dubitabā de mandato 7. tu dixisti qd pmittē volebas qd petr? rati hūerit 7. pmiffisti. postea petr? noluit ratus hē. 7. cōmissa e stipulatō i q stipula? vēt in cē meū 7. i lucro 7. i dāno. i dā? i eo qd mihi abest pp? litē a te mihi motaz. in lucro q lucrari potuiffes. ff. rē ra. ba. l. si cōmissa. 5. cāus e cū agit tutele. v. bigra. petrus mi nor erat annis. i. 4. Jobes ei? tutor fuit 7. cepit administrare bona sua fact? e petrus maior an. i. 4. 7. sic finita est tutela. agit pe tr? 7. Jobez petēs sibi reddi rōez tutele i q actōe in cē considerat 7. in lucro 7. i dā no. qz pupill? an erat hēs istitut? Jobes vō sua culpa hēditatē tenuit l' cū aliq? pos set qre re noie pupilli sua culpa nō qstuit lucz. n. qd volo vel culpa tutori pupill? amiffit tutor ei? restitutē tēf. In dāno vō qz male administravit. Et qd dixi de tuto re locū vl' hē e de curatore. vt. ff. locati. 7. cōduc. l. tutele. 6. cāus e cū agit i dēo ne qd i lo? publico fiat. puta. phibitū est a iure ne aliqz deat edificāe i loco publi co. 7. si qs b? faciat qlz de poplo p? agē p? cū. nisi. f. pnceps eōcedēt q edificar. S. 3. pone q Jobes ipe tnerit b a pncipe 7. edi ficauit. martin? vō vl' phibē nūqd pōt. B. si martin? dānu patit? agē pōt si ob stāte rescripto. qz pnceps illō pcedē v? pcedē sine dāno alci? 7. i b? cāu dānu pa tit q modū amiffit. vt si martin? comuz hēat in x locū publicū i q ali? edificat. 7. p pē edificatū illō adit? seu pspet? com? mar tini fiat vt. ior. ff. ne qd i loco publico fiat

l. z. s. merito Ad b nō b ber. 7. bo. c. x. de iurys. i nra. qd tplex e itereē sic 7. pēu. f. pūctū pūe 7. singlarē. ff. de ac. ep. 7. v. l. i. itereē sine pēu est tplex. de q ptes cōtunc nūt int se. 7. illō e pēadū sic e pūctū. Inne eē pūe e illō qd res cōit valz. puta vebat mihi dare. io. minas tritici tpe certo 7. nō redisti. id teneris mihi dare tū qntū vale bat cōit illo tpe. Inne singlarē e illō qd res pl? v. 3. vni qz alci. puta amiffit libz meū quē mihi correxerā i q mlto tpe stu duerā. 7. id pl? valebat mihi qz ali.

I nlocutoria e qn index residens p tri bunali pnuiciat aliquid de plano.

I nspellare e qn 3 iterrupe. vñ dñ p litis ptestat. iterpellari. i. rūpi legi pscriptōz.

I nterpta? dubioz. s. i vocabulo dubiū.

I ntrusi dñr q n p cōoz canonicā s. p vio lentiaz occupant honozes vel officia vl' beneficia ecclesiastica.

I nuctariū e scriptū quā hēs i boare d. 3. 7. 20. dies a morte testator. l' postqz scit se istituti hēde 7. ibi scribē omis res deficti s. b. testib? 7. cū pñe d. 3. 7. 40. dies l. j. ānū si res sint remote. 7. tē si tēdit? creditorib? vl' illō qd inētū fuerit i hēditate. Si aut nō fecerit inuentariū tenebit? insolidū.

I nuestire 7. istituere idē sonāt. e aut isti tuē s. 3. prietatē vocabuli ponē i possessio ne qn int? statuē. s. i b? dñt. qz istitū quis dñ pñ. iuestiri at i abntia f. bo. f. vō ber. e x. de isti. anctē. istitū e spūal iur? bñficij l' dignitat? corpale possessioez tradē. iue stire at e ius canōie l' dignitat? tribuē. qd fieri p? p anulū l' libz idifferē. tū unū p alio sumit.

I nrearche dñr q discipline publice 7. cor rigēdis morib? pñt. vt milites q vadunt pgrere latrōes. ff. de mu. 7. bo. l. vlt. . s. ire narche.

I nrepe. i. latens. inualefcere. Jo. an. l. i. 6. de excep. pia.

I nrearche dñr itinez custodes.

I nterceptor est mediator in emptionib? di. 4. c. i. 7. penl'.

I nterdin. i. in die.

I vbeo infra in vocabulo pcaria.

I vdicēs domesticī sunt ex quibus p ma gna pte ius pendet 7. consilium.

I vdicio maior. vt. stādū e gnālit. nisi i certi cāib? e x. de rescri. pasto. i. gl. b.

I vdicium dñr q iurisdicō. e x. d. v. ff. foz?.

I vdicium ptradictum dñr si dicere b eē consuetudinē. 7. tu aduerfarius meus

diceres nō eē p̄suetudinē. 7 iudicareē eē
p̄suetudinē. eē v. sig. abbate. i. gl. fi.

I vder d̄r quasi ius dicens populo siue
q̄ iure disceptet. est aut̄ iure disceptare in
ste iudicare. non est q̄ iudex. s. bonus si n̄
sit in eo iustitia. vt in. c. forus.

I vdicēs assessores s̄t qui assident iudi
ci in cognitiōe cāe suā p̄bentes p̄siliū.

I vdicēs pedanei erāt qui de causis mi
nimis cognoscebant.

I vrgiū dicit̄ q̄si iuris garrū. eo q̄ bi q̄
cām dicit̄ iure disceptāt. vt in. c. forus.

I us est genus. lex aut̄ spēs eius. di. i. ius
gnāle nomen. Ius est ars boni 7 eq̄. ff. de
iusticia 7 iure. l. i.

I us aliud ē nāle q̄d
s. est cōe omni nationi. eo q̄ instinctu na
ture nō aliq̄ p̄stōne vbiq̄ b̄. vt marj 7

scie p̄iunctio. liberor̄ successio. s. i. bonis
pentum. pueroꝝ educatio. cōis oīuz p̄f
fessio. quia iure nāli oīa sunt cōia. 7 oīuz

vna libertas. acquisitio cor̄ que i celo 7
terra marit̄q̄ capiunt̄. q̄ in nulli bonis ce
dūt occupanti p̄cedunt̄ rei deposite vlc̄

modate pecunie restitutio. violētie p̄ viz
repulsio. Aliud ē ciuile. q̄d. s. q̄sq̄ popul̄

vel quocq̄ ciuitas sibi p̄pūū p̄stituit diui
na humanaq̄ cā. Aliud gentiuz vt se
dium hostiliū occupatio. edificatō. muni
tio. bella. captiuitates fuitates 2̄. quod

iō d̄r gentiū q̄r eo oēs fere gentes vtunt̄

Aliud militare vt solennitas belli infe
rendi. necus federis faciendi. signo dato

cū hoste p̄sicit̄ 2̄. Aliud publicū 7 iustō
p̄sistit i sacris 7 p̄sibus. 7 m̄gratibus.

Aliud griti q̄d est p̄prie romanor̄. quia
nulli tenēt illud nisi grites. i. romani in q̄

agit̄ de legitimis hēditatib̄. de curatōib̄

de tutelis. de vscapionibus. q̄ iura apud
romanos t̄n̄ repiunt̄ di. i. 7 dicunt̄ h̄ ro
mani oēs q̄ romano impio subsunt. h̄ jo

di. i. ius. griti. Ius ciuile inuenit̄ accipi
diuersimode in iure. d̄r. n. vno. ius ciuile

quod q̄sq̄ populū vel ciuitas p̄stituit s̄
bi. vt instit. de iure nāli. s. i. 7 d̄r ciuile ad

oziam iuris nālis 7 iuris gentiuz. 2̄ d̄r
lex. iz. tabularuz. vt. ff. de iusticia 7 iure. l.

ius ciuile. s. hoc ḡ. 2̄ d̄r omne ius q̄d n̄
est p̄torius. vt ibidem. l. ius ciuile in p̄nci
cipio. 4̄ dicit̄ disputatio prudētū que

fuit facta sup̄ legē. iz. tabularuz. vt. ff. de ori
gine iuris. l. z. s. h̄c disputatio. 5̄ quic
quid habemus scriptum de iure. vt. ff. de

vari. cogi. l. i. s. p̄ide. 6̄ quicquid iuri
nāli vel etiam iuri gentium subtrahit̄ h̄

accur. in glo. 7 instit. de iure natu. s. i.

Ius p̄torium est quod p̄tores introduce
runt adinuandū vel supplendi vel corri
gendi iuris ciuilis gratia. ff. de iusticia. l.

ius aut̄ez. Ius quirituz p̄stat ex legib̄
7 plebiscitis 7 senatuscōsultis 7 p̄sib̄
p̄ncipum. 7 edictis senatorū. 7 missis pru
dētum. Est aut̄ lex p̄stitutio populi qua
maiores natu cum plebibus quid sanxe
runt. Plebiscitiū vero est quod plebs t̄n̄

p̄stituit. vel q̄d ad p̄ces populi p̄stituitur
Suerunt aut̄ez plebiscitiū p̄mo facta p̄p̄
discordiam. que fuit inter nobiles 7 ple
bcios. ff. de origi. iur. l. z. s. h̄sc̄. Senat̄
cōsultuz q̄d senat̄ t̄n̄ populis p̄sulendo
coeruerunt. Cōsō vel edictuz est quod
t̄n̄ rex vel impator p̄stituit vel edicit.

Responsa prudentum que iurispiti respo
dent p̄sulentibus. di. z. cōstat. c. i.

Ius publicū est q̄d spectat ad vtilitatem pu
blicam. Ius p̄uatuuz q̄d p̄ncipalit̄ p̄ti
net ad vtilitatem p̄uatauz. Iuris corp̄

diuidit̄ in canonicuz ius. 7 ius ciuile.
Ius aut̄ canonicum diuidit̄ in decretales
7 decretū. Decretales quaz volumē di
cit̄ ēt exuagantes. diuidit̄ in. 5. libros q̄
ruuz materia bis versibus habet. Pars
p̄or̄ officia creat ecclesiāq̄ m̄stros. Alia
dat testes 7 cetera iudicioum. Tertia de
rebus 7 vita p̄sbroruz. Rubendi formā
dat rite quarta decenter. Ultima de vicis
7 penis tractat eorum. Quilibet aut̄ez
liber habet plures rubricas siue titulos
in quibus p̄mittitur materia de qua tra
ctat̄ in capitulis sequentibus. Sub qua
libz aut̄ rubrica sunt plura capitula que
dicunt̄ decretales vel p̄stōnes. 7 aliq̄i in
capitulis sunt pagraphi. vti q̄do allega
bis aliquid de decretalibus non alleges li
brum s̄z titulum 7 capitulum in eo 7 si sit
capitulum longum dices. c. tali circa p̄ri
cipiū vel medium vel finem vel versus
finem. vel si sint paragraphi in capitulo
alleges capitulum 7 paragraphum.

Post aut̄ez compilationem predictozuz
5. librorum elapsis multis annis. compi
lati sunt duo alij libri. scilicet. sextus 7 se
ptimus. in quibus quidez plurima de eis
dem materijs 7 sub eisdem rubricis cuz
5. libris precedentibus apponunt̄.

De
cretum vero diuidit̄ in tres partes. p̄ma
vocat̄ distinctiones. q̄r est distincta p̄ p̄ti
culas centū 7 vnā. quaz q̄sq̄ vocat̄ distō
7 habz quēz distinctio plura capitula 7

plures. §. qñ igit allegas aliqd de hac p^a
 pte allega quotam distinctiois. 7. c. vel. §.
 7. si sit capitulu longu. dicas tali capitulo
 circa pncipiu vel mediu vel fine. 7. qñ
 allegas capitulu non allegas. §. 7. qñ do
 allegas. §. non alleges cap^m. 2^a ps dñ
 cāc. eo qd ē distincta i cās. f. 26. qñ qñ bz
 ples qōes. 7. qñ qō bz pla cap^a 7. ples
 . §. bz at. 22. cā. qōes. 7. qñ. 2. qō bz. 7. di
 stictōes in qb^o tractat de pnia. vñ illa qō
 2ª intitulat de pnia. bz at. qñ illaz distin
 ctionū pla cap^a 7. ples pagraphos. qñ §
 vis allegare aliqd de 2ª pte decreti vbes
 allegare qñ cāc 7. qñ qōis tacendo cāz
 7. noian^o qōes 7. allegare cap^m vel. §. sic
 i. q. 5. tali ca^o vel. §. 7. sicutelligi cā. Qñ at
 allegat aliqd de illa qōne q intitulat de
 pnia dñ allegari sic. de pe. di. i. c. tali. vñ. §.
 vñ noiani dñ distinctio cū sua qñ. 3^a vñ
 ps b^o libri intitulat de pñctōe. 7. bz. §. disti
 ctōes qñ qñ bz pla cap^a. vñ qñ aliquid
 allegat de hac pte dñ noiani distinctio cūz
 sua qñ. dñctō sic. de pñ. di. i. tali. c. vel. §.
 tali. Jus vñ civile didit i qñmōz. f. codicē
 digestū. auctētica 7. istituta. Codex bz. iz
 libros. qñ. 9. pñmos tñ mgti legē solēt. 7.
 qñ allegat aliqd de pñmis. 9. libris. n. noia
 tur lib nec eius qñ. f. tñ codex 7. titul^o 7.
 pncipiū legi. vel lex cū qñ sua 7. si lex sit
 lōga dicet lege tali circa pñ^m mediu vel
 fine. vñ si lex sit distincta i ples. §. dicet le
 ge tali. §. tali. Qñ vñ allegat de trib^o vltis
 libris noiani dñ lib cū qñ sua 7. noiani ē
 dñt alia vt i pñmis. 9. libris. Et nō qd qñz
 i codice allegat auctētica. Est at auctēti
 ca b qō ē additū inri atiq 7. pñm i mar
 gine inf glosas f. 7. lra grossiori 7. qñ al
 legat aliqd de hac auctētica dñ noiani. C
 7. titul^o i quo ē auct. vt. C. de epi. 7. cle. auct
 gnālī. Digestū at didit i digestū nouū
 digestū iforciatū. 7. digestū vet^o. Nouūz
 bz. 24. libros. Inforciatū. iz. Ulp^o. i. 4. 7.
 f. libri. 50. 7. qñ allegat aliqd de digestū. q
 cūq noiani dñ digestū. 7. titul^o 7. lex sic in
 iz. libris pñmis codicē. Auctētica vñ dñi
 dif i. io. collatiōes 7. qñz colla^o bz plures
 titulos siue rubricas 7. qñz titul^o vñuz. §.
 vñ qñ allegat aliqd de hac auct. p debet
 noiani auct. postea titul^o. vñ. §. 7. vñ. col
 latō. sic vt i auct. de mandato pncipis. §. si
 tibi. coll. 2^a. Instituta at bz. 4. libros. 7.
 qñz lib bz ples titulos. 7. qñz titul^o bz ples
 . §. vñ in allega^o istituta. dñ p noiani istit.
 p^oea titu. 2°. §. sic isti. de fideicō. §. i bēdē.

Insprōnatus ē auctas seu ptās. pñctēs
 ex bñficijs an pñctōne ecc^e collatū. puta
 ex fidatōe. edificatōe. 7. rotatōe. vt. i. 6. q.
 7. filijs. 7. c. qñq. 7. i. 6. q. 2. abbatē. vñ v.
 Pñonū faciūt eos edificatōe fūd^o. b. gōf.
 dicit ē insprōnat^o. qñq aduoca^o. qñq
 vicedominat^o l. custodia. vel guardio. vñ
 ius frequentatōnis vel pñctōnis. qñq
 gñ. c. 7. de iurepatro. qui cleri. in glo. a.

Iure pñctōe dñ res aliq vēdi i istris vēdi
 tōis. qñ pñctas ei^o trāst^o in ementes.
 iusto infra in vocabulo mandatum.

Iustitia dñ qñ iuris status. c. 7. v. sigl.

Lex qd ē. dñz ē. s. i. vñblo inf qñtū
 ex alia publica q a scis pñib^o scri
 pturis ē pñfirmata. vt lex canonū
 alia puata. f. q ex istictu. f. li cordib^o fide
 liū ē scripta. f. charitatis que dignior ē q
 pñma. i. 9. q. 2. dñc.

Lex qñz dñ pñctū. i. di. pñct. qñz regla
 i. q. 7. c. z. qñz rō. di. i. pñctudo qñz ius
 scriptū siue pñctō qñz qñz pñctō civil^o tñ

Lex. iz. tabulaz dñ lex i. iz. tabulis scri
 pta. cū. n. leges pñt discordiā plebeioruz
 cū nobilibus fere. p. 20. ānos i distinetū
 nē abssissent. creati fuerūt. io. viri. q trāstu
 lerunt leges grecoz in latinū 7. eas i. io.
 tabulis eburneis scripserūt. 7. vñ. io. vñ
 ri postea vidētes in illis. io. tabulis mltas
 leges vñ accepta pñctē corrigēdi 7. sup
 plēdi. duas alias tabulas addiderūt 7. in
 de dca ē lex. iz. tabulaz. hec Jo. di. 7. c. z.
 Postea cū pñcti. io. viri sibi mgtatū vñ
 parēt s. a populo icarcerati. 7. sic cōsules
 s. fci q senatuscōsulta pñsuerunt. postea
 pñores pñcti s. q edicta fecerūt. b. 30.

Lex municipalis est lex quaz aliqua ci
 uitas pñctiuit sibi 7. ē ius civile. Insi. de
 iure natu. §. i. in tex. 7. glo.

Leges civiles scia si nescit 7. miles. cleri
 cus 7. cultoz pñt sibi iudex 7. vltor.

Lex multiplex ē. f. falcidia sic dca a faldi
 dio tribuno q legē fecē q null^o tñ legarz
 i testō qñ saltē adminus qñta ps supesset
 bēdib^o. di. z. qñdā. Satira. f. q de plurib^o
 sil reb^o loqñ dca a copia rez 7. a saturi
 tate. vñ 7. satirā scribē est poemata varia
 qdē. vt. Orati^o 7. Junēalis. Rhodia. q
 f. naniliū pñctioz ē. ab isula rhodo dca.
 b. iniqm^a est. q patiētib^o naufragiū inba
 bitatores oia auferunt. hodie autem ex
 cōicati sunt. di. z. quedaz. 7. c. sequentib^o
 Orētia. scā. f. it plebē 7. popl^o. q pñctiuit

vt nō valerēt pl^o plebiscita q̄s leges popli
 Aequilia s̄ plebisciti ē. q̄ loq̄ in eo cān
 in q̄ q̄s culpa sua dānū alij dedit veluti si
 equū suū occidit l' vlnerauit. l' vestē suaz
 scidit. Et i hac lege venit culpa leuiss^a vt
 si q̄s ex alto se p̄cipitavit 7 sup aliu vene
 rit 7 ceciderit tenef lege aegl. vl' si puta
 tor ramū veicerit 7 n̄ pdamauerit 7 sic
 aliq̄ue occidat tētur lege aeglia. s̄ n̄ tēf
 lege cornelia. de sicq. i q̄ venit tñ col. ff.
 ad. l. aeg. in le. Julia lēse maifestat. h̄ pu
 nit cos q̄ in rēpu. aut in p̄ncipē aliqd ma
 chinari molitū s̄. Cornelia de sicarijs.
 h̄ loq̄ de hōicidij q̄ cū telo ābulat cā oc
 cidēdi hoies. i hac lege vēit tñ colus.
 Sūt 7 plures alie leges q̄s omitto causa
 breuitatis.

Legio. de h̄ supra in vocabulo ala.
 egare ē mittē. ē etiā in vltima volunta
 te rem aliquā alicui relinquere.

Libell^o ē pu^o liber. i. modica scriptura.
 7 ē duplex libell^o. s̄. p̄nētōis 7 accusatōis
 p̄m^o in ciuilib^o. 2° i crinalib^o locū h̄z. In
 p̄ p̄tineri dōz nomē actoris 7 rei 7 iudic
 corā q̄ aḡ 7 res q̄ p̄ctif. 7 dies in q̄ libel
 lus dat. In 2° vō p̄tineri dōz nomē accu
 satoris 7 rei 7 iudic 7 crimē de quo aḡ
 7 q̄iq̄ p̄cū q̄ crimē p̄missū ē dī. 7 loc^o
 in quo 7 dies accusatōis. p̄fessio accusa
 tōis corā iudice 7 mensis i quo ē p̄missū
 diē āt 7 horā ibi ponē n̄ ē necesse. h̄ gof.

Liberi vel filij dñr om̄s ascēdētes vsqz
 ad trineptes. 7 vlti^o dñr inferiorē. Sūt
 pentes dñr oēs ascēdētes vsqz ad terna
 riū. 7 vltērius dicitur supiorē. ff. de v. sig
 7. ff. de gra. l. i.

Libertas ē nālis facultas eius q̄ cuiqz
 facē libz isti. de iure p̄sonaz. Liberi sūt q̄
 nascūt ex igemnis. Libti vō s̄ q̄ māumit
 tunt. isti. de igemnis.

Licere est appreciari.
 licitarij dñr q̄ rē aliquā emēdo l' p̄duce
 do vl' alie negociando appetunt 7 alē al
 teri supare p̄tendit plus offerendo.

Limiarche dñr p̄ncipes locoꝝ in qb^o s̄
 diuersaz p̄uintiaz aut diuersoz regruz
 limitū t̄mini. Et idē colimiarche dñr. qz
 s̄. s̄fnia custodiūt vt hoies terrā colant.
Limitanei dñr q̄ sunt inf̄ ciuitates 7 ca
 stra p̄stituti vt limites defendāt vt hoies
 terram colant.

Lis a p̄tentōe limitū nomē pus sumpsit
 extra de v. sig. forus.

Litē p̄tentiā dī ille q̄ corā iudice cū testi

monio 7 publice liteꝝ icho. at cū aduersa^o
 Scōz gof. lit. p̄tentiā ē hinc ide negocij
 p̄ncipal apō iudicē scā narratio. Itēz
 q̄i litē p̄tentiā ē q̄n aliq̄s p̄uēt^o in iudic^o
 sup reb^o imobilib^o q̄s possidet noie alieo
 noiat dñz iudic^o 7 accipit iducias ad de
 miciādū dñō vt ad iudicē vēiat vel mit
 tar. at si ip̄e dñs n̄ p̄pet i termino sibi ca
 to. tē. n. ē lis q̄i p̄tentiā ē ip̄z dñz sine h̄f
 p̄ p̄tentiā ad iterrūpēdā lōgi t̄pis p̄scri
 ptōem. c. x. vi. l. ite nō p̄te. q̄m frequenter
 itē pendē. ē litē i incerto cē dū c^o cūē
 tus est dubius.

Littere de rato. dñr p̄curatorū. qz p̄sti
 tūf. p̄curatorē sp̄ ad h̄c i fine q̄ q̄qd
 ip̄e p̄curator fecerit sup cā ad quā ē dat^o
 rati h̄bit. c. x. de reli. co. cū dilect^o in glo.

Maleficus vel v̄dēdis mercatorēz
 exercēt.

Maleficiū est hōicidij furtū 7 h̄i^o. S̄z
 q̄i maleficiū ē cū index p̄ inxp̄tentiā iu
 dicat. vel cū de como alie ē eiectū vl' effu
 suz aliqd q̄d nocuit trāfēunt.

Malleatores false monete adulterine sūt
 q̄ malleāt falsam monetam.

Mandari^o est qui suscipit mandatum.
Mandator ē q̄ aliquid alicui mandat. vt
 illud faciat.

Mandatū. p̄ mādatū gnāle posterio^o datū
 nō derogat p̄uilegio nisi de illo faciat mē
 tōem. c. x. de offi. or. ḡue. Itē p̄ mādatūz
 gnāle n̄ p̄hibent nisi illicita. c. x. de v. sig.
 sup q̄busdā. Itē tñ valet mādatū gnā
 le quo ad oia q̄tū sp̄ale quo ad q̄dā. exē
 de voto magne. Itē rei turpis mādatū
 nullū ē. ff. mā. l. si remunerādi. s̄. rei.

Mandatum vl' pactū vnū p̄tinet in se
 duo. quoz v^o ē possib^o alteꝝ ip̄ossib^o nō
 obligat in h̄ctib^o vl' si ego exis romē p̄
 mittā tibi hodie dare colonie. c. s̄z bene
 obligat i iudicijs. vt si index mandet ali
 cui q̄ p̄peat corā se die ip̄ossibili sibi tēf
 comparere die possibili sibi fm hostien.
 extra de volo. cum dilecti. Item q̄ ere
 quit mandati nō debet excedere fines
 mandati. isti. mandati. s̄. is qui. Item
 mādatū sp̄ale derogat gnāli. etiaz si de eo
 faciat mētionē. c. x. de recri. c. i. h̄ at f̄ bar. i

qōib' p fallit i mādat' gnālib' q se esse
 ctu spāalia. e. x. de offi. dele. ex pre. i. 2. i p
 uilegus. e. x. de rescrip. cū ordinē. 3. qō do
 res nē ē integ. 4. in legat' ff. de suppellecti.
 legi. Mādātū 7 iussio d'nt. q. iussio im
 portat necitatē nec finit' morte. q. succes
 sor tenet illō facē. mandatū vō ipoztat li
 berā obsequēdi p'atez 7 finit' morte.
 Quidā tñ dicūt q tā pceptū q mādatū
 finit' morte si noib' exp'issis scribat'. h. Jo
 i. 4. q. 2. dūdū. non repio. s. b' in. c. qm ab
 bas. de offi. dele. mandato et habes. j. in
 vocabulo p'caria.

Mappa est ornamētū q impator p'stā
 tin' cardinalib' p'cessit. di. 96. p'statūus.

Mappa ē ornamētū eq 7 s' mape litbea
 mia alba qb' coopitū eq cardinaliū cū sa
 ciūt p'cessionē. Alij dicūt maplam esse
 epalem mitraz. hec Jo. de hoc habet. di.
 92. §. p'pagis. in. c. nonnulli.

Mat'familias ē q hōeste vivit quā nulle
 nuptie nec natales faciūt m' emsa. s. tñ
 bōi mores. ff. de v. si. p'ntia. §. p'famī.

Marime aliqñ ponit' p'p'atē. aliqñ p' tñ
 vt e. x. de si. p'bi. ad abolēdā. Aliq' et legit
 marie p' magi. 7 sic tē' p'p'ie f' ber. ibidē
 aliqui pro tñ.

Menia p'p'ie dicūt' edifi' muroz ciuita
 tis sic dca. q. muniūt ciuitatē. 7 interdūz
 dicunt' abufine menia oia edificia. a mu
 nio nis. i. edifico.

Mercis nomen ad mobilia pertinet. ff. de
 v. signi. mercis.

Mez imperiū. ē b're gladij p'atez ad pūi
 endū facinorosos. vñ m'z impiū ē qdā
 sūma ptās p quā ea q se iurisdicōis ma
 xie explicat'. 7 d' mez q' i spatū a cogni
 tōe pecūiaria eo q nullū ide seq' p' modō
 pecūiary. ar. in. s. l. de publi. iudi. in p'n. tex
 ē i. l. impiū. ff. de iur. o. iu. h'ec aut' s' meri
 impij facinorosos pūire velin quētes vin
 culare. v' l' incarcere. mēbra mutilare. pe
 nā capitalem iponē. h' aut' ē triplex vt dic
 hosti. e. x. de iurciur. veniēs. s. mozs. exiliū
 7 relegatio. ff. de publi. iudi. l. 2.

Met' d' q' mētē tenēs siue ip'diēs. q. n.
 timet nō semp gerit in corde qd b'z i ore.
 7 inde d' meticulosus. i. metu plen'. q. s.
 timet timēda 7 non timēda.

Minores qb' succurrūt p' restōez i itegz
 s' qñ p'pleuerūt. 25. an. ff. de i. ste. resti. l. si.

Missalia l' missilia d'nt' qdā p'statōes quas
 nouus p'toz solebat mītē i vulguz vt qd
 quisq' app'ebēder et fieret suuz.

Mitti in possessionē nōle v'etris ē mitti in
 possessionē noie ei' q v' q' ē in ventre.

Mittere aliqū in possessionē ē aut facere
 eū possessōzē vt qñ p'bauit rē eē suā. aut
 eū ducē i possessionē vt custodiat eā 7 in
 ea maneat n' vt eā possideat. vt rē q cita
 tus noluit p'pere tandē veniens litē susci
 piat donec p'bauero eā esse meam.

Mixtū impiuz ē ptās media p quā ea q
 sunt in iurisdicōe media explicat'. 7 d' r
 mixtū q' ex iurisdicōe 7 mero impio. eo
 q b'z p' modū pecūiary 7 p'tinet ad ipz bo
 noz possessōzē dare. i possessionē mittere.
 iubere. canē. pupillis tutores dare. 7 oēs
 alie pene g'nes. p'ter penā capitalē 7 m
 tilatōem. vt ē relegatō v' l' fustiga' l' quis
 correctio. ff. de iur. o. iud. l. i. z. 3. 7. 4. i. tex.
 7 glo. h. Guil. 7 pe. de sam.

Morb' fontic' ē q p'petuo nocz nisi sit cu
 ratus. l. z. §. si qs in iudicio. 7 ibi. glo. ff. si
 quis cautionibus.

Mortuariū d' qd qs relinqt i morte. e. x.
 de offi. iudi. or. p'querente. in glo. supra.

Mulio d' custos mulozum.
 mulctare ē pūire. 7 d'nt' m'lecta a pena. qz
 pena ē certa 7 a iure inducta. m'lecta vō a
 iudice p' s'niaz irrogat'. vñ appellat' a m' l'
 cta. nō aut' a pena. ff. de v. sig. si qua pena
 m'cipiū d' a munē 7 capio. ē āt muni
 cipiū opidū i q pacis obp'uaē eā militē
 s' p'stituti. 7 mūicipes d'nt' q mūicipia cu
 stodiūt. 7 q p'nt eis d' mūicipal'. d'icūt
 ē mūicipales q i municipio nati sunt.

Munimēta d'nt' p'batōes 7 in. s. l. a. qz eāz
 muniūt. l. i. 6. de elec. q'uis. i. si. 7 i gl. Jo. an

Mun' d'nt' cū aliqd dat' cā p'cedēte. conū
 aut' ē sine cā. e. x. de v. sig. in. c. conum.

Musio est idem quod fatuus.

Mancisci est aliquid consequi.
Maufragiū est nauē fracta submer
 sio rerum siue corporum.

Negatia p'bari non potest. de hoc. j. i vo
 cabulo p'batio.

Neglia ē ei' qd fieri pōt 7 d'z omīssio.
 Negociū aliqñ s'g't actū alie' rei cui p'nti
 ē ocū. Alij actōz cē q' ē iurgū litis. 7 d' r
 nego' q' negās ocū. d'nt' āt nego' i cāis
 7 negocia' i p'mertis. 7 requir' i oi nego'
 s. non notozio iudex. accusator. re' 7 test'.
 e. x. de v'bo. sig. foris.

Notio. i. noticia iudicialis. 7 pertinet ad
 eos que h'nt iurisdicōem. pōt et sumi no
 tio p' cognitione. e. x. de excep. pia.

Notarius dicitur persona publica quia eius officium est ad publicam utilitatem inueniuntur. et dicitur notarius a notaria. que scilicet est negocia hominum publice et authentice notare. id est in publicam et authenticam formam redigere. Et idem dicitur scriba a scribendo dicitur etiam tabellio quia in tabulis olim notabant.

Nouale. id est terra de nouo ad culturam redacta. de qua non est memoria quod alias fuerit culta. extra de verborum significacione si per nouale.

Nouatio est obligatio ad conditionis in obligationem puram. sine conditione translatio. bonum opus facit qui aut edificando aut extrahendo aut foueam faciendo persistens facies imutat. secus est si vetus edificat. ff. de i. s. noui. et si quis edificium.

Noui operis nunciatio est sibi hosti. illi qui de nouo edificat in iudicium alteri facta legaliter prohibito. et pertinet ad ea in quibus sit solo pincta. ut per in de lege. Sit autem tripliciter. per solo verbo. scilicet dicendo nuncio non tum opus et hoc in loco edificij vel est ipse dno operi. 2o per iactum lapilli. 3o per iudicium prohibitionem. per non modo nunciatio perdit possessionem et facit aduersarij possessionem. nec hoc per extra de verborum significacione per glo. 2o in glo.

Nora est corpus nocens non ferens est ipsum maleficium. Noxia vero est delictum. unde Noxia delictum delinquens nora vocatur.

Oducere est qui de mente subducere per Jo. an. li. 6. de dec. fundamenta.

Onia si episcopus dicat. tu tibi tale villam et omnia que habeo ibi. non intelligitur dare decimas vel alia iura mere spiritualia. quia licet omnia non extendit et ad ea que pertinent ad alterius nature et iuris que ea que principaliter transferunt. Sed qui datur aliquid quod habet spiritualia et spiritualia iura cum omnibus pertinentijs suis. ut prebenda possessiones decimas et decimas. tunc omnia transferuntur simul. hoc hosti. extra de iure patris. l. 1. as.

Omologare idem est quod confirmare. intimates sunt meliores et sunt ditiores de populo ab opibus sic dicti.

Oportet aliqui dici necessitatem. 3. q. 9. si oportet. aliqui honestate. ut. 25. q. 1. c. 2. Item oportet tam futurum quam presentis significat ff. de verborum significacione. v. b. m.

Oracula. id est responsa. quia prebendo impetrat. l. de legibus. l. digna vox.

Ordinaria onera sunt illa que de consuetudine

debentur. et ordinaria vero que insolita necessitate emergunt.

Ordinarij vero sunt non tamen christi sed et quicquid inferiores quibus institutio et cetera non est. extra de officio. c. ab eodem. l. 6. c. 2. §. i. conferendis

Orphanotrophus est orphanorum et pupillorum tutor et adolecentium curator. quod eos qui per eorum testamentos suscipit alios. unde orphanotrophus est locus habet administratois.

Paganus dicitur homines pagani a pagano. id est villa dicitur

Paganus. na. nu. i. villanus et quicquid habitat in villa dicitur paganus.

Palatinus comes dicitur qui curam gerebat per cipuaz ut nullis notarijs suis. iudicium negligenter argueret. et a punitualibus pfecta tributa exigeret.

Papa quod sit auctoritate de fieri auctoritate dei. et hoc est verum si faciat iusta de causa. extra de translatio. in corporalia. in glo. 10.

Parabolarij dicuntur medici sic dicitur quia plura promittunt quam faciunt.

Parentes sunt in uocabulo liberi.

Partis indistincte platea noie per dimidia velis. ff. de verborum significacione. l. nomen filiorum. §. ad operationis.

Paterfamilias dicitur homo cuiusque etatis sit. omnino sit sui iuris et proprie patris.

Patrius dicitur que ipator eligit sibi in premissis patrij et dicitur se quod a nobilibus in ciuitate auspices dicitur dicitur iure iniuria ut cum equo perit aliquem.

Pecorum noie continentur boues. supra in uocabulo boues.

Pena promittitur est pena reberi. de pena supra in uocabulo mulctare.

Pensita est per dicitur solo. l. de episcopis. l. 2. §. 1. gl. et dicitur. §. in uocabulo crimen lese maicitatis.

Perone quod dicitur dicitur puare improprie ut ille que sunt exempte a communi iure. de. 2. per uilegia. ubi dicitur quod puilegia sunt leges per natorum. Quodam vero proprie dicitur puare persone ut illi qui non habent dignitatem. 2. q. 1. §. 5. unde clericus non dicitur puare persone cum habeant dignitatem. l. ordinem ecclesie siasticum. de. 2. puilegia. et de. 4. x. m. q. b. c. Jo. Item sibi abbatem persone que dam dicitur publice. que. si in officio publico sit ut tabellio. iudex. et balij. quod dicitur puare. que. si non sit in officio publico.

Pertinet ad nos dicitur illa que spectat ad nos aliquo titulo. non cum pignoris et

que nostra non sunt. s3 esse pnt. ff. eodem
vbum ptinere.

Pign^o tracti est in eum statum venire
nisi debitor pign^o mittat. i. amittat.

Plagiarij sunt q3 liberos homines furri-
piunt. 7 vedunt a plaga maris sic dicti.

Plebs dicitur a poplo vt spes a gne. q3 popu-
lus continet maiores 7 minores nobiles 7
ignobiles plebs tñ minores 7 inde plebi
sciti. i. p plebe statutuz. insti. de iure natu-
rali. §. plebs.

Plurale qñq3 ponit p singulari. di. i. oēs
leges aut sunt diuine aut humane. i. oīs
lex. aut ē diuina aut humana. vt dic̄ Jo.
ibidē. qñq3 ponit ad exclusionē maioris
vel minoris nūcri. c. 7 de diuoz gaudem^o.

Pluralis locutio duoz vteroz ē ptenta.
4. q. 3. §. Item vbi nūcri 7 cor. ff. c.
plralis locutio. de reg. iur. li. 6.

Populu faciūt. i. o. s. in vocabulo colle^m.
Itē de populo supra in vocabulo plebs.

Pozari supra in vocabulo ferri.

Possessor bonoz possessor est nomen in
ris sic bonoz possessio. ff. de v. sig. hēdita-
tis. 7 dicitur bonoz possessor ille q3 tñ de iure
ptozio succedit vt fili^o emancipat^o vel co-
gnat^o q3 dicitur bonoz possessores. ex bono-
rū possessione edictali 7 decretali. nā stati-
m vt habet edicta 7 decretā possessionē hnt
h interdictū decretū ad h vt psequant^r he-
reditat^o possessionē q3 dicitur q3 bonozum
insti. de interd. §. restitutoria i glo. de h
et h de cā. possessōis. pastoral. in glo.

Possessor n. hēs 7 possessor bonoz. q3 heres
succedit de iure civili. bonoz possessor de
iure ptozio. vñ aditio hēditatis nō reside-
rat auctez iudic. s3 bonoz possessor req-
rit auctez 7 pntiā iudicis insti. de bonoz
possess. §. q3 autē. Itē bonoz possessio
aliq3 dicitur fm tabulas testi. vt. qñ ptor pmit-
tit hēdi scripto possessionez bonoz. Aliq3
et p tabulas testi vt qñ dat possessio li-
beris a pte in testō pteritis.

Pro hēde possidere est aliquem ita possi-
dere q3 se putat heredem esse.

Pro possessore possidere ē ita possidē q3
nō putat se iuste possidē.

Possessio est corporal rei tētētio corpis
7 ai 7 iuris amiculo pcurrēte. Corporalis
rei dicitur q3 sola corporalia possident. Inco-
palia vō dicitur q3 possideri 7 q3 tradi p pa-
tentiā ad vsuz. Itē dicitur corpis. q3 necē ē
vt q3 corpe vel saltez ocul^o adipiscat^r.

Potē dicitur ai. q3 possessio ei^o solo aio pdit^r.

Potē dicitur iur^o. q3 oz q3 sit h viā iuris. **P**os-
sessio 7 q3 possessio dicitur. q3 corporalia possi-
dent. vñ dicta ē possessio q3 pedū positio
Incorp^a vō vt iurisdicō 7 fuitutes nō
possident. s3 q3 possidēt. q3 nō pnt corpa-
lit apprehēdi. c. 7 de fo. ppe. pquest^o. in gl.
b. **P**ossessor bone fidei iure pdioz tā-
diū dicitur q3 dicitur ignorat se alienū possidē. q3
vō h scierit nec ab aliena possessione re-
cesserit malefidei possessor pbibet. 24. q.
i. si vgo. **P**ossessor malefidei dicitur p qui
mercat^r h leges. ff. de agricol. queadmo-
dā. 2° qui post demiciatōem sibi fecit q3
res si ē distrabēt. ff. de rei v. si fund^o. 3°
si emit a pcuratore meo p collusionē rez
meā p pocio multū minoz q3 debuerit vē-
dere 7 h sciens. ff. p empto. q3 fundū. §. q3
sciens. 4° si emit a furioso. 5° si a pdi-
go. 6° si a luxurioso cū sciret cū pecūiaz
psumptuz vl scorto datuz q3 vcz ē. cū
p h bonis est interdicitū a iudice. vt ibidē
li. si q3. h ber. c. 7 de pscript. si diligenti.

Possessoriu iudiciū ē triplē. s. p possessio
onc adipiscēda vel recuperanda vel retinē-
da. c. 7 de cā. posses. pastoralis. in glo. d.

Possidet h iure q3 iuste. h iuste q3 bñ.
q3 aut male possidet alienū est. male aut
possidet q3 vel suis male vti^r vel aliena p
sumit. c. 7 de v. sig. ins.

Possidē p inditūso ē ita possidere rē ali-
quā vt i ea nullā pte hēat ab illis sepatā
quā simul cum alijs non possideat.

Postliminiū est ius q3 restituit^r res vsuca-
pta vel pscripta ab alio alicui quā p ca-
ptiuitatē amiserat. i. o. q. 3. pterea. recuperat
enī cā q3 p^o. i. iu. x. limē com^o sue sp fuisset
7 possidisset.

Posthum^o 7 posthuma q3 vel que nascit^r
post bumatōem patris.

Postulare ē suū vl alteri^o desideriu i iure
corā iudice exponē vl alteri^o desiderio h
dicere. c. 7 de postu. cū sacerdotis i glo. d.
7. l. i. ff. de postulādo. Est et postulātō peti-
tio q3 petit^r ex grā aliq3 ineligibiles ti-
cent eligi. de pma postulātōne tractat. c. 7
de postulando. de 2^a c. 7 de postu. pla. p totū

Pragmatica. i. cā. 7 inde pragmatic^o. i. cau-
sidic^o. vñ pragmatica sanctō ē cā i pntozio
pncipis vtilata corā pcerib^o sacri palla-
cij. Est et pntō pncipis ex aggregatiōne
causē scā. qñq3 tam dicitur pfirmatio siue scri-
ptura ab impatore scā cū cāe cognitōne
sup ptractu pmutatōis. c. 7 de rez pnu. c.
i. in glo. Et pragmaticā sacrum ē pncipis

rescriptū. 7 pragmatarij s̄ q̄ scribūt pra
gnaticas functiones.

Precaria v̄ba sunt bec. f. rogo. volo. mā
sto. fidei cōmitto. Judeo aut̄ est p̄ceptū. C.
edōia. de leg. l. z. in p̄ncipio. ar. z. q. 4. man
dasti. vbi ep̄s mandat pape. q̄nq̄ t̄i mā
sto ponit̄ p̄ceptiue. C. de ac. 7 obl. siquidē
Silt̄ rogo q̄nq̄ ponit̄ p̄ceptiue. ii. q. z. ro
go. q̄nq̄ mandatiue. vñ. ff. de negl. ges. si
ferni mei rogatu. i. mādato suscepisti z̄.
q̄nq̄ r̄p̄c̄t̄ie sic ponit̄. vt frequenter bic
ii. q. z. rogo.

Predia rusticana s̄t illa q̄ sine edib⁹ s̄t
s̄tue sint i vrbib⁹ sine in agro. et si sint ibi
edes ad vsuz rusticanū. f. ad fruct⁹ recol
ligēdos 7 oues 7 boues custodiēdos.

Prefectus vrb̄ dicebat q̄ ceteris m̄gr̄ati
bus q̄cunq̄ ex cā. p̄ficiscentib⁹ ab vrbe
relictis ius dicebat 7 oibus i ciuitate di
gnitatib⁹ p̄cellēbat q̄ cū egredere vrbe
nō hēbat iurisdicōez. iudē t̄i 7 iudicare
poterat in ciuitate. vt. ff. de offi. p̄oris. l. i. 7
z. Prefect⁹ p̄tozi⁹ ad vicē m̄gr̄i eq̄tuz ē
creat⁹. Prefect⁹ augustal⁹ d̄r̄ p̄fect⁹ egypti
Prefecti vigilū s̄t p̄fecti nocturni q̄ ex cu
bias agebāt. 7 malefōdes nocturnos pu
niebāt. nisi eēt p̄sona tā famosa ut ad p̄fe
ctū vrb̄is mitteret̄ p̄uēda. ff. de offi. p̄ci.
vigilum. l. z.

Preindicare ē aliqd̄ alieni p̄ferre. d̄r̄ est
q̄s sibi iudicare dū i iudicio p̄stet̄ ali
qd̄ rōne c̄ p̄fessōis d̄nificat̄. d̄r̄ est q̄
res iudicata p̄iudicat̄ vitati.

Prelati noīe intelligit̄ ecc̄a 7 misterii po
puli 7 ecc̄a ē i ep̄o 7 ecōuerso nō t̄i noīe
plati semp̄ intell̄ ecc̄a. c. x. de rescrip. edo
ccri. in glo.

Preposit⁹ p̄t̄ dici q̄libz q̄ alijs p̄est. vsuz
t̄i retinuit vt p̄posit⁹ dicat̄ q̄ quādā po
rat̄ iurā sup̄ alios gerit. c. x. de v. si. q̄uis.

Presentes d̄r̄ q̄ i eadē p̄uintia sunt. C.
de p̄scrip. lon. tē. l. si.

Presū aliā ponit̄ in iure p̄ marie. vt c. x.
de hoi. ex l̄ris. z. 7 aliq̄n p̄ t̄n vt ibidem
c. petrus. in glo.

Preses p̄uitie alie post̄ impatorē sūmā
pt̄atem olim gerebat.

Presumptio ē gof. ē alie sc̄i. dubij q̄nq̄ se
implena q̄nq̄ plena iuestigatio. Sunt at̄
tres sp̄s p̄sūptōis. f. temeraria. 7 h̄ repro
bat⁹ vt. z. q. i. p̄. probabilis. 7 bec admit
tit̄ ad semiplenā p̄batōez. vt c. x. de p̄sūp.
i multis. c. vñ coadiuuat ad p̄batōez si
assint alia am̄icula. c. x. q̄ matri. ac. pos. a

nobis. i. glo. admittit̄ et ad purgatōnem
idicendā. vt c. x. de purgl. ca. si q̄s de ḡdu
et violēta. 7 h̄ ad p̄denandū sufficiēs re
putat̄. vt c. x. de afferte. B. ber. c. x. co. q̄sto.
Presumptio violenta q̄dā ē iuris 7 de iu
re vt cū ius fingit̄ 7 statuit aliqd̄ super si
cto. 7 h̄ h̄c nō admittit̄ p̄batio. extra de
spon. is q̄ fidē. vbi d̄r̄ q̄ si q̄s viderit fidē
mulieri de p̄bendo m̄rio^m cū ea 7 postea
copula sequit̄ m̄rio^m esse p̄sumit̄. 7 pro
batio in p̄trariū nō admittit̄. Quedā est
iuris s̄z nō de iure vt cū ius p̄sumit̄ s̄z nō
statuit aliqd̄ vt si vir diu. mulieri cobabi
tauit. p̄sumit̄ ab eo cognita. z. z. q. i. dixit.
7 h̄ hanc p̄sumptōem admittit̄ p̄batio

Quedā ē hoīs. vt cū p̄sumit̄ h̄ aliq̄
p̄pter malā famā. 7 h̄ hanc et admittit̄
p̄batio. vt c. x. de spon. cū i tua. Quedā
ē v̄a. vt cū ex h̄do filiū meū p̄sumit̄ con
tra me q̄ iuste ex h̄deez cū 7 h̄ p̄p̄ nām
vñ heredes mei tenent̄ p̄bare q̄ euz ex
hereditaueriz iuste. C. de inoffi. testa. auē
vt nō liceat parēt̄. Quedā ē sc̄i 7 bec
ē duplex qz q̄daz est sc̄i p̄cedētis circa fu
tura. vt si semel sis calūniatū. 7 itēz me
velis accusare p̄sumit̄ q̄ itēz me velis
calūniari. c. x. de mādata. Quedam ē sc̄i
s̄bsequenti. circa p̄terita vt si qui p̄us de
adulterio accusati q̄d̄ ip̄i repellēbāt p̄ter
tu p̄ximitatis fuerint postea m̄fionalis
p̄iuncti. p̄sumit̄ illud de q̄ p̄us fuerāt ac
cusati. C. de adul. si q̄ adulteri. Ber. c. x. de
spon. is q̄ fidē. S. z. Jo. di. so. ferrū. nō ml̄
tū curat de p̄dicta distinctōe. s̄z d̄ic q̄ cō
tra oēm p̄sumptōez admittit̄ p̄batio nisi
vbi ius de iure ali^o nō t̄n p̄sumit̄ s̄z ē cer
tū q̄d̄ statuit. qz p̄ fictōem iuris v̄itas nō
telet̄. C. de iure to. l. i. reb⁹.

Pretor ē q̄ i vrbe ordiabat̄ ad discēptā
dos act⁹ dubios 7 cās. Pretor vrb̄anus
d̄r̄ q̄ ius in ciuitate dicebat. Pretor fidei
cōmissarius d̄r̄ q̄ de fidei cōmissis iudica
bat. Pretor pegrin⁹ qui int̄ peregrinos
ius reddebat.

Pretoriū ē loc⁹ i q̄ iudex exerceat iustitiā
ē etiā loc⁹ habitatōis p̄sidiis.

Primates officioz s̄t q̄ officijs p̄sunt.
primiceri⁹ d̄r̄ p̄m. vñ i choro. vcl in cā
tu. vnde in aliquibus ecclesijs d̄ic̄ can
tor vcl etiam succentor.

Primipilarij d̄r̄ q̄ p̄mi actōnem officij
sui administrant 7 q̄ p̄mū pilā portāt. C.
de p̄mipil. l. i. nō gl. in. c. pl̄. de p̄sue.

Primogenitū vocat̄ scriptura diuina nō

que frēs sequuntur s3 qui s̄ fuit natus eēt
de v̄. sig. Joseph

Prinata relicta s̄ q̄ civilis tractant. pu-
blica relicta q̄i populo publicata dicit. q̄z
psecutio ē cōmissa cuius de populo. q̄le est
crimē lese maiestatis 7 accusatio de suspe-
cto tutore vel curatore i quibus om̄is ac-
cusare possunt.

Processus de plano 7 s̄i s̄trepitu iudicij
q̄i b3 fieri de v̄. si. sepe p̄tingit. in clemētis

Probatio s3 gōf. ē rei dubie p̄ testes vel
instrā 7 plerūq3 p̄ iudicia 7 p̄sumptiones
om̄is. plerūq3 iō dī. qz 7 si in cāis pecu-
niarīs 7 civilib3 p̄sumptōes 7 iudicia pro-
bēt ita vt si fuerit certe v̄l violēte ad ten-
tētiā pcedat. eēt de p̄sup. l. is. nō t̄i in cri-
minalib3 sufficit ad p̄dēnandū. qz in cri-
minalib3 nō pcedit ad penā p̄ p̄sup. iōi
b3. vt p3 ibidē. c. l. as. nisi eēt iudicia idu-
bitata 7 luce clarioza. l. de pba. l. sciant.

Dicit aut̄ pbatō a pbe aduēbio. qz p
be fac. q. pbat qd̄ intēdit. qz p b penas n̄
pbatū euadit. Ad ē ad maiorez cui
dentā qz pbatō fit multip̄. s̄ p aspectū
vt i notorio qd̄ pbat p̄ fci euidentā. eēt de
accu. euidentia. In atroci iuria. ff. de iur.

l. i. In etate. ff. de mino. l. mioz. is. an. a cer-
to p̄side ex habitu corpori. In finis. eēt

de pba. ex l. is. h. gōf. 2. p̄ testes 7 s̄ p te-
stes plures. vel ē p vni cū alijs p̄sup. iōi
b3 vchemētū. 3. p̄ instrā. 4. p̄ p̄fē-

sionē. 7 s̄ q̄tior ponit eēt de testi. spo. ad
sedē. 5. p̄ scripturā antiq̄z libroz. eēt. e.
cū cāz. 6. p̄ violētā p̄sumptōz. 7. q. i. dī

xit dñs. 7. c. afferte. de p̄sumptōib3. 7 per
famā cū alijs p̄sup. iōi. eēt de p̄sup. 3. 7

ē p famā cū vno teste. ar. eēt de pba. sic.
Et si iudex dubitet de fama q̄rat a vicis.

ff. de magi. que. l. i. p̄t t̄i fama pbari per
duos testes. eēt. de testi. 7 attesta. tā i l. is

7 magis pbat fama q̄ vnus testis. eēt de
p̄san. sup. eo. h. Jo. 4. q. 3. s̄ sepe. S3 nū

qd̄ p famā 7 vni teste p̄t qz de crine cō-
dēnari. dicit ber. eēt de pbatōib3. vniēs. qz

nō. qz i crine debēt eēt pbatōes aptissime
sec̄ est i cā civilib3. l. de pba. l. vl. 8. p̄ iu-

ramētū. nā soli factō credit q̄i de p̄scia
alie q̄rit siue dubitat. eēt de sen. ex. si vō

aligs. de hac mā. s̄. in vocabulo cā. **N**e-
gatiua pbari nō p̄t. eēt de elec. bone.

Ad qz multiplex ē negatiua. s̄. fci. dicti. iur
7 q̄litat. **N**egatiua vō fci quedā ē pure
negatiua. qd̄ā ē mixta. s̄. cū affirmatiua.

Negatiua fci pure negatiua. aut b3 vter-

minatōem loci. vel t̄pis v̄l alteri rei. 7 s̄

pbari p̄t idirecte. vt si instrū exhibeat
p̄tines stipulatōez factā tali die vel loco.

ar. eēt de testi. ex tenore. aut nō b3. 7 tunc
pbari n̄ p̄t. nec directe nec idirecte. v̄l

on. p̄bādi transfer̄ ad aduersariuz. 7 s̄
iō qz negatiua nō s̄ cāe n̄ circūstātie q̄

s̄ necessarie i pbatōe. vt si qs dicat se nū
q̄ s̄risse cū berta. **D**ixit vō. l. cū affir-

matina ē illa q̄ b3 affirmatōez implicatā. vt
si dicat ego nō renūciaui sp̄te q̄i dicēt

coact̄ renūciaui. 7 s̄ b3 pbari ab eo qui
negat. eēt de renū. sup. h. **N**egatiua vō dī

pbari d3 s3 h̄uil. ar. eēt de pba. 3. t̄i dī
cit ibi ber. qz negatiua pbatā fuit ibi idī

recte. Et Jo. 6. q. 5. in fine dicit q̄ illa pba
magis fuit p̄sumptiua q̄ vera. **N**ega-

tina at̄ iuris p̄t pbari vt si dicat qs ali-
cui. nō potes eēt testis d3 s̄ p̄bare. **N**e-

gatiua vō q̄litatis. aut ē negatiua q̄litatis
intrinsecce. l. ei. cū q̄ nalcit̄ hō. vt cū qs ne-

gat̄ eēt pacific̄. sobrī. 7 b3. 7 t̄e p̄sumit̄
affirmatiua nisi p̄bet negatiua. aut ē nega-

tina q̄litatis extrinsecce. l. ei. cū q̄ hō non
nalcit̄ 7 t̄e p̄sumit̄ negatiua nisi p̄bet af-

firmatiua. v̄l si neget̄ scia p̄bādū ē s̄ p̄ ex-
aminatōez iudicij. eēt de p̄bē. cū s̄ apl3. Si

etas p̄ aspectū corpis. eēt de sp̄. ipubēs.
Si legitas aut q̄ is cui illegit̄as oppo-

te h̄ infamat. 7 t̄e cogit̄ se purgare. eēt
de pur. ca. accedēs. aut si. 7 t̄e q̄ sibi obijē

tētur p̄bare. ar. extra de elec. si forte. hab-
bas. 7 h̄uil. 7 Ber. extra de elec. bone. 7

gōf. in si. ti. de pba.

Procōsul ordinat̄. ē iudex a populo p̄sti-
tut̄ nō a p̄ncipe nec ab alio delegat̄. sed

ēt aī dignitatē impialē creat̄. s̄ officium
erat i p̄uintis vt p̄ cū p̄uintiales sua ne-

gocia expedirēt. Procōsul legat̄ ē cui p̄
cōsul p̄uintā ingressus mandat.

Procurator ē nomē gnāle ad q̄libet ad-
ministratōez 7 p̄ sequētia q̄ p̄tinēt i p̄stōe

restringit̄ ad illō de q̄ agit. eēt de p̄cur.
petitio. i glo. c. sup̄ i vocabulo curator.

Procurator cāz ē q̄ cām defendit abūit̄
s3 aduocat̄ cāz ē q̄ cāz tuc̄ p̄tis. v̄l qz

vō dī postulare. d3 at̄ officij p̄curator
eēt q̄tūtū n̄ qd̄ recepit̄ fac̄ s̄ bonos mo-

res. l. de p̄cur. litē. 7 s̄ intell̄ q̄i pacisci-
tur. vt h̄eat certā p̄tē ei. de q̄ ē qd̄ qd̄ non

l3. p̄t t̄i licite r̄cipe salariū suū p̄ labore
li. 6. de fo. p̄p. romana. h̄ Jo. an.

Probēs ē q̄ se putat h̄dē eēt cū nō sit. ff.
de peti. herē. l. p̄ herede.

Prohibita intelligunt esse oia q̄ nō sunt
 p̄cessa. ar. c. x. de trāssa. inf. corpalia. Ar. s̄
 q̄ oia intelligūt̄ p̄cessa q̄ exp̄sse nō s̄ p̄
 bibita. s̄ nō q̄ vbi aliqua p̄ssō p̄m̄lga
 tur affirmatiue sp̄ intelligit̄ p̄cessum q̄d
 nō inuenit̄ p̄bibitū. exemplū. zi. q. i. c. vlt.
 vbi d̄r q̄ si comierit vir ei⁹ cui vult nu
 bat i dño. nō dic̄ duob⁹ v̄l trib⁹ v̄l quoz
 vñ p̄t̄ s̄bē cū his oib⁹. Ubi v̄o p̄m̄lga
 tur negatiue sp̄ intell̄r̄ p̄bibitū nisi inuenia
 tur p̄cessus marie vbi fuerit eadē rō vt
 cū d̄r nō occides. s̄ nulli lz nisi inueniatur
 p̄cessū v̄l exp̄ssum. vt de iudice. cui lex s̄
 p̄cedit s̄ ber. inf. corpalia. in glo. z. 6.
 P̄d̄t̄ et dicit̄ q̄ notat̄ ibidē q̄ s̄ regula. s̄
 q̄ nō ē p̄cessus itell̄r̄ eē p̄bibitū. h̄z locū
 i iudicijs 7 s̄ctib⁹ stricti iuris 7 i arbitrijs
 7 p̄uilegijs 7 i rescriptis litiū. s̄ aut̄ regu
 la. s̄ p̄cessū eē intell̄r̄ q̄d nō ē p̄bibitū exp̄s
 se. locū h̄z in iudicijs 7 s̄ctib⁹ bone fidei
 7 i b̄nificijs 7 absolutōib⁹ 7 in edictis p̄
 bitorijs. in illis. n. q̄z admittit̄ q̄ nō p̄
 bibet̄ vt in edicto de p̄cur. testi. de m̄rio.
Proiectū d̄r q̄dā gen⁹ edificij q̄d nlla
 colūna suppo^a in edib⁹ l' mensis appēdet
Promissio in gnē mediocritatē respic̄. ex
 tra de si. p̄sby. l'ra s̄ in glo. c.
Promissor ē q̄ p̄mittēdo negociationez
 s̄choat. Repromissor v̄o est qui repro
 mittendo ratificat.
Promissionē p̄mitti ē in cū casuz venire
 vt ex ea possit aliquid haberi.
Proprietari⁹ est q̄ cuiuscunq̄ rei p̄prie
 tatē h̄z. 7 est idem quod dñs.
Prozogare est p̄ducere 7 extendere.
Proscripio est s̄ abntem iudicial' p̄m̄n
 tiatio vt i postez. p̄cul agat ab impio.
Proseneta d̄r mediator in p̄tractib⁹ cui⁹
 merces dicit̄ p̄senticiū.
Prouintiales d̄r nō illi q̄ s̄ oriūdi de p̄
 uincia s̄z q̄ in p̄uincia comiciū b̄nt. ff. de
 v̄. sig. p̄uintiales.
Publicāi s̄ q̄ publica vectigalia exigūt
 v̄l tributa p̄ducunt. ff. de pu. p̄ totū. 7 in. l.
 cū qui vectigal. ff. de v̄. sig.
Publicari d̄r q̄ ob aliq̄d delictū i publi
 cū erarium deducunt̄.
Pueri d̄r s̄iū 7 nō filie. d̄r et̄ pueri oēs
 serui 7 sexagenarij d̄r et̄ z̄ pueri cōiter
 oēs q̄ s̄ in etate puerili. vt marci. j. i. 4. an
 7 puelle. j. iz. ff. de v̄. sig. pueri. q̄n̄ tū legā
 tur pueris alimenta. tē puer dicit̄ puella
 v̄s̄ a. d. i. 4. an. ff. de ali. lega. mela. s̄tē q̄n̄
 pueri dicunt̄ colli capaces quere supra i

vocabulo colli p̄rimis.

Purgatio est de obo crine officio inocētie
 7 s̄ est duplex. s̄ canonica q̄ fit p̄ iuramē
 tū 7 s̄ approbat. 7 vlgari. s̄. quā sibi vlg⁹
 inuenit̄ 7 s̄ fit p̄ ouellū 7 candēs ferz 7
 p̄ aquā frigidam vel bulientē. 7 s̄ repro
 bat̄ c. x. c. et̄ maz.

Quanciti⁹ s̄ tps est ad arbitrium
 boni viri cū lege v̄l canone non
 terminet̄. ff. de iure deli. l. i.

Quasi. c. x. est q̄i exp̄ssimū vitans. sic Jo. i
 q̄n̄ vnigeniti a patre.

Questio d̄r ofo interrogatiua d̄r ei tor
 menti q̄ tormentis veritas inquiritur.
 vñ tortores dicunt̄ questionarij.

Questores crarij dicebant̄ q̄ p̄ctū pu
 blice p̄tende 7 p̄seruande eā creati fue
 runt. Questores v̄o sacri pallaci idē offi
 ciū gerebant in domo impiali. Questores
 parricidij erant cāis capitalib⁹ p̄fecti.

Quirites romani dicti s̄ q̄rites a grino
 q̄ fuit rex coz dicit̄ a grīs q̄d est basta q̄
 magis basta v̄tcbat̄.

Ratibabitio retro trabit̄ 7 mada
 to p̄pat̄ hoc ē v̄z si sit tale scūz
 q̄d ab initio mādari potuit 7 cō
 cedere q̄rati habuit. als nō. vt c. x. de re
 gularib⁹ significauit. 7. c. cū vix. vñ q̄i re
 gulare v̄t. vt ratibabitio retro trabat̄ 7
 p̄firmet p̄cedentia. c. x. de his q̄ s̄. a. pla. cū
 nos. 7. ff. de regi. iur. l. i. s̄ i initio. 7 s̄ locuz
 h̄z in maleficijs. negocijs. s̄ctib⁹. sacris. 7
 bis q̄ p̄ exceptōez ānullari p̄nt. vt electō
 q̄ scā est aliq̄ p̄tēp̄o q̄ est ānullāda nisi il
 le postea p̄sentiat. c. x. de elect. cū nobis.

Sallit s̄ aut̄ p̄ in illis q̄ p̄ alios expleri s̄
 p̄nt vt p̄ vicariū. z̄ in bis q̄ p̄tra nāz s̄nt
 vel s̄nt q̄ sine pctō extineri vel fieri v̄l pos
 sideri nō p̄nt q̄ nulla s̄ ipso iure. z̄ in s̄
 lia q̄ nubit tpe luct⁹ q̄ si faciat s̄ p̄re iubē
 te. pat̄ infamat̄. nō aut̄ si p̄re postea ratū
 b̄nt. 4° in pupillo vbi nō valet ratiba
 bitio tutoris nisi sit p̄ns in negocio pupil
 li. insti. de auē. tutor. s̄. tutor. 5° in seruo
 q̄ iussu dñi adiens hēditatēz acq̄rit dño.
 dño v̄o post aditā hēditatēz ratū b̄ntē s̄
 acq̄rit ei. vt ibidē. 6° in bis q̄ p̄l b̄nt
 iuris cōp̄ sci. vt snia. talia. n. s̄ que p̄firma
 ri nō p̄nt p̄ ratibabitōez. vñ v̄. Nulla pu
 pillare ius explet filia seru⁹. Sol⁹ tam̄ p̄n
 cept̄ p̄t̄ sniaz q̄ nulla ē p̄firmare. q̄ ipe
 mutat subam̄ rei. z. q. i. in p̄mis. Si tam̄

aliquis alterius nomine suam tulit rata bene potest. hoc verum. ex. de pac. c. 2. Inno. vero dicit quod suam nomine alterius lata non potest rata haberi. Sicut si quis nomine alterius iudicis iudicet in illius terra. non potest esse suam rata bene.

Attoales cesaris. i. procuratores.

Eda. de. quoddam genus. vehiculi ad curiam dicitur et redendum habili. et quatuor rotas.

Editio est factio bene aliquem quod prius habebat. unde reditio quasi reditio. ff. de edil. edic. l. redibere.

Eferendarij sunt aduocati qui referunt hominum negocia.

Efragari est necessitare et impedire.

Elegare est aliquem in insulam mittere propter aliquod delictum ad standum ibi per quinquennium. remunerare. de. non remunerat bonum quod fit. s. quod bene fit. id dicitur quod ad non est remunerator nominis. s. adverbiorum. ex. de collu. scripta. in glo.

Enciatio. putatur de ea tractatur. ex. de proce. rei vel iuris spontanea refutatio.

Explicatio. s. in vocabulo explicatio.

Res iudicata dicitur cum elapsis. io. ann. suam nullius iuris remedio potest attenuari.

Res seculi sunt que ab hominum letitudine munite sunt facte. ut porte ciuitatis vel muri. que res seculi dicitur. quia aliquetibus in eis pena sanguinis puniuntur. ut si quis aliquid in lesione ipsorum inferat.

Res sacre sunt que deo sunt per episcopos consecrate.

Res dicitur in dicitur venditiois aabue esse integram quam res est in toto vel in parte tradita et precium in toto vel in parte non est solutum licet factus sit factus.

Rescripta pape vel principis sunt mandata que ad instantiam alicuius vel aliquorum seu proprio motu vel ex relationibus absentium vel suggestionibus presentium vel ad consultationem factam vel cum aliquo alicui vel aliquibus corpori collegio vniuersitati. vel ciuitati mandat seu indulget. talia. n. ins. faciunt non generale sed speciale in negociis et inter personas in quibus et inter quas promulgata sunt. vt. c. de leg. et c. l. 2. In rescriptis sepe dicitur intelligi si preces vilitati inuitant. et si ita est. ex. de rescrip. c. 2. in glo. d. et si ponatur ibi hec clausula si ita est. re ferri dicitur ad omnia precedentia. ff. de Ber. c. 1. o. l. 2. ponit tamen ibi opiones in glo. c. Item clausula hec. et quidam alij talis diocesis non extendit se ad illos de ciuitate nisi dicatur et quidam alij ciuitatis. vel diocesis. secus est si diceretur talis episcopus. c. 1. de rodulphus in glo. Item clausula hec. si per alio non scripserim. dicitur semper intelligi in rescripto quasi papa scribit quod prouideatur

tur alicui de beneficio in aliquo ecclesia et si non apponatur. Si vero papa velit alicui facere gram plenam scribit sic. non obstantem quod per alios direxerem scripta in a. c. 1. e. mandat. i. glo. b. Item per hanc clausulam non potest plures quam quatuor citari. quorum etiam nomina debent in primo citatorio exprimi. l. 6. de rescriptis. cum in multis. in ter. et glo.

Rescriptis seruari dicitur ordo scripturam. ex. c. cum dilecta. in glo. d.

Resitutio que fit ecclesie iure minoris dicitur a restitue que fit iure maioris. quia prima dicitur si ubi officio iudicis desiciente actione. 2. vero quia tunc per actionem suo iure. s. utilitates officio iudicis accedente. ex. de in integrum restitue. cum venisset. in glo. n. Restitutio quibusque petitur ubi nulla possessio potest esse ut cum petitur restitutio sanguinec. ex. de in integrum restitue. cum venissent. in glo. d.

Reuocare communem. dicitur non tunc debet litem pati in illo loco in quo conuenis. s. in illo ubi habes communem.

Reus est defensor in causa. quia reus dicitur bene a re dicitur. que ab ipso petitur. ex. de v. sig. forus.

Rogatio supra in vocabulo album.

Rogatio supra in vocabulo pcaria.

Rudra sunt fordes communium scopis mudate lura cesa dicitur que cedunt et erunt.

Saccularij sunt que vetitas artes exercent et ex sacculi partes inducunt et partem distrabunt. vt. ff. de exor. criminibus.

Sacerdos. h. nomine intelliguntur inferiores. et nomine clericorum superiores. ex. de c. o. b. a. de. c. 2. in ter. et glo.

Sacra annotatio dicitur rescriptum quod ipator indulget alicui proprio etiam motu.

Sacrum oraculum dicitur impatoris rescriptum quasi orando impetratum.

Sanctio est prope propositio cui additur pena. dicitur in summa.

Satisfacere siue cauere est securitatem per fideiussorem prestare.

Scrinarij. s. in vocabulo magistrorum i. scribarum.

Senatores dicitur magistratus populi quasi seniores. Senatores. n. sunt que a patricijs et consulis usque ad viros illustres referuntur. quibus soli solebant dicere sententia in senatu. quorum etiam consul dicitur senator magistratus. vt. ff. de senatoribus. et in ista. de iure naturali. Senatores etiam dicitur debent senatorum filij et nepotes ex filijs nati. non autem nati ex filiabus. ff. de senatoribus. l. liberos. Senatusconsultum dicitur illud quod

Senatores habito consilio constituerunt.
Senodochus est qui senonem alicuius ciuitatis procurat. Est autem senon domus in qua infirmi alunt. et idem dicitur senodochium.
Sententia est definitio iudicialis et trouer sic finem imponens. ff. c. l. i. Sicut species se dicitur definitiua per quam principalis quod definitur. et interlocutoria. que scilicet non semper principali questione sed super alijs quonibus fertur. vel quod iudex inter partes loquendo sine solemnitate pronunciat scripture.
Sequela dicitur omne quod naturaliter sequitur ut pupillus matrem. vitulus vaccam.
Sequesler dicitur apud quem res de qua est controuersia reponitur et inde sequelstrum. unde dicitur aliquis rem aliquam ponere in sequelstro sic in deposito vel apud depositarium.
Sensus sapientis. non quod quoniam alter habentium paciscitur aliquid facere ad sensum sapientis alteri contrabentis tenetur ea facere que de iure fieri debent super illo habetur. nec potest sapiens ille aliquid arbitrari contra iura. quod tunc sapiens non esset.
Seruitus est status iurisdictionis per quam quod contra ius naturale subditur domino.
Seruitus inducta est iure naturali. de i. sexto die iurisdictionis. de i. iurisdictionum. et iure canonico. extra de iudicibus. c. i. et iure civili. §. serui autem. in fine. de iure personarum.
Serui dicuntur a seruando non a seruando. quod imperator iubebat eos seruari non occidi quod erant ab hostibus capti. et idem dicitur et mancipia quod manu capiebantur.
Seruus corruptus dicitur seruus qui per alium inductionem factus est de bono malus vel de malo deterius. in animo vel in corpore. Seruus publicus dicitur tabellio non quod sit seruus. sed quod publicum exerceat officium. li. 6. de usuris. quod quodammodo in Jo. an.
Seruitutes prediorum rusticorum sunt iste. scilicet iter. actus. uia. aqueductus. hantus aquarum. pecorum appulsus ad aquam. Item est ius quo ex ede mea per agros tuos possis agros meos intrare et in uias publicas ire. et dicitur hoc ius seruitus. quod predium tuum in hoc mihi seruit. Item actus est ut non tamen possim ire sed etiam iumentum ducere. Uia est ut etiam possim uehiculum ducere et lignum vel lapidem trahere. Aqueductus est ut per agrum tuum ducere possim aquas ad irrigandum agrum meum. Hantus aque est ut haurire possim aquam de puteo tuo.
Specorum appulsus est ut pecora ducere possim ad aquam ad aquandum.

Seruitutes uero prediorum urbanorum sunt. ut possim habere tignum in pariete tuo. et ut stillicidium tecti mei castet in fundo tuo.

Sepulchrum est locus in quo est corpus. monumentum uero est sepulchrum sine corpore.

Siccarii sunt homicide uel a sicca quod significat ferrum siue cultum uel telum. in fine. de pu. iudicibus. §. sicarii. Sicarii etiam possunt dici qui uite alicuius armis insidiant. de pe. di. i. si quis cum telo. unde tenetur. l. cornedia de sicca. l. i. h. et sic homicid. sicut dicitur in glo.

Sicut est iusta. hec clausula quoniam ponitur in confirmationibus intelligitur aditionalis. secus est quoniam ponitur in puilegijs. quod primus serponere aliquid debet. extra de offi. deleg. quoniam in glo.

Sigillum anteteticum secundum Ber. extra de fide iur. scriptura. de sigillis episcopi et creditur quod diu contrarium non ostendit et sigillum capli. et sigillum alie principis secularis cui de consuetudine creditur. Et hoc etiam quod sigillum sit anteteticum debent caracteres apparere. ut idem dicitur ibidem. c. inter dilectos. in glo. ii.

Silua cedua est silua ad cedendum apta. silua pascua est que pascuis pecudum est assignata. Silua palaris ex qua pali et pedamenta assumuntur.

Symbolum quadruplex. scilicet apostolorum. scorum patrum. athanasi et primus titulus ueteratulum. h. in glo. super primum titulum ueteratulum. in fi. glo.

Sindicus supra in uocabulo curator quis. hec dicitio non tamen mares sed etiam feminas comprehendit. ff. de §. si. l. i. hoc uerum est quando agit de fauore. secus est si de pena. unde si dicatur. si quis fecerit hoc de. io. sol. et non addatur si qua. tunc mulier contra faciens non ligatur ad penam. uel si dicatur si quis tenuerit hircos de. io. sol. tunc tenens capias nihil dabit. hac autem dictione si qua non continentur mares. quia femininum non comprehendit masculinum. Jo. an. super hoc plures alias sententias refert. li. 6. de elec. gnali. et tandem dicit curbar. quod masculinum a canone placet comprehendit feminas. quod probatur. i. q. 4. si quis suadente. coniuncto cum canone de sen. ex. mulieres. quod est uerum nisi eade constitutione uel alia femina excipiat. li. 6. de elec. indennitatibus. §. si cum eos. **S**olum quod plantat seruitur uel edificat

omne solo cedit radicem si tñ egit.

Solidum. hec dictio in solidum pprie bz locum in pmissionibus stipulatione val latis que stipulatio concipit p verba de futuro. vt pmisserunt in solidum se daturos vel acturos.

Soluendo esse est habere vñ soluat in solidum vel p se vel p alium. ff. de v. b. sig. l. soluendo.

Sponse vecta est q 7 paninpbus. 7 est q curā gerit vt mīo^m psumet.

Stationarij dicunt milites pstituti ad b vt alijs tencant stationem.

Statum de psonis vel reb⁹ aliquibus non extendit ad res alias. vel personas. e. x. de postu. c. pte. in glo.

Stellio ē qui varius est aio verbo 7 scō vt qui rem aliquā alicui pignori obligatā alteri pignozauit. 7 dī a stellatione ppen te vario 7 maculoso qz est vasi⁹ 7 incon stans in mente. gnāliter aut q in ciuilib⁹ cāis dī colus. b in crinalib⁹ dī stellidat⁹.

Stramentum dicit gnāliter omne gen⁹ vestis. ff. de v. sig. l. 3. magi pprie vestes cu biculares. stramētuz. n. a sternendo dicit nā illud sternit qō in imū diuertit. vñ 7 via publica stratum dī. eo q lapidibus sternatur.

Subastāi rē. ē cā vēalē ppoi asta suppo^a. subdisiunctay duo sunt genera.

Subscribē est sbsignare. vñ testes solent sbscribē i chirogōpbo. i. notulaf qsdā ponē

Subsignare ē aliqō signuz alicui rei ipone re vñ est sbsignare ē subscribere.

Suffragiū qñqz sumit p auxilio. pñlio. sine seruitio. iz. q. z. cū suffragio. qñqz est pñsentis i scriptis redactio. cuz. f. qz dicit ego. b. noio. p. in platum. sic sumit. li. 6. de elec. ppetue.

Suggerēda est ps tecti cī⁹ dom⁹ q incū bit extremis ptibus tignoz capitalium.

Suppelles ē domesticuz instūz pñssami lias. in quo pñnent oia vtēilia dom⁹. 7 ē que nō sē ad aliqua spālia officia rpu tata. 7 dī suppelles. qz bi q mittebant in legatōem. s. b. pedibus secum portabant.

Supficiales edes sunt q in solo pducto vel empto sunt posite. quaz pñctas 7 ci nūli 7 nāli iure cī⁹ est. cui⁹ est solum. ff. de supficiebus. l. si. sup soli facies factuz. pu ta qz dās soli ex locatiōe pcessit sup solo suo edificium fieri.

Supplicatio supra in vocabulo explicat⁹ ubi pñctat līz ē dānare suppositū pñcti

ubrogare ē aliqū loco alteri⁹ sbsituere.

Sacriturnitas qñqz est bñda p cō fessione. e. x. de pba. qñ ptra. i. gl. l. melius. in. c. i. de pñf. li. 6.

Secta sacra. i. secta integra.

Seli dicit nō solū qō ab arcu mittit. s. 7 ē qō a manu. eo q in longinquā mittat ff. c. l. si calumniat.

Sbelon grece tributuz latine. vñ b thelo niū dī tributū. dī etiā loc⁹ in q exigit. 7 hinc thelonari⁹ q exigit tributa.

Sermin⁹ pemptoz⁹ obtinē o3 tñ tps qñtū tria edicta. nisi aliō exigit alia iusta cā. e. x. de dila. dilecti. in glo. b.

Serminos. pñ transgredit aliqz. qñqz mōis. s. cū prochianū alteri⁹ ad sepulturā admittit cū alteri⁹ subditū exēdicat vñ in terdic. cū alterius prochianū ad pñiaz re cipit. cū fidei pñm pñdicat 7 cū terminos possessionū enellit. e. x. de sep. c. i. i. glo. vlt.

Seritozuz est vñuersitas agroꝝ alic⁹ ciuitatis. eo q mgratus loci cī⁹ int fines ei⁹ terrendi vel admonēdi ius bz. ff. de v. sig. si pupill. §. territorium.

Signū dī esse lignuz. vñ tignari dicunt omnes qui edificant.

Sites antiquit⁹ supstites dicebāt eo q sup cāe statu pferbant. nunc pte nois ablata testes vocant.

Sites sunt cū iuramento. testimōia sine iuramēto. e. x. de coh. de. 7 mu. tua nos. i. gl.

Situl⁹ qñqz dicit signū qñqz cā dñj ac gredi. qñqz ipsa ecclesia. vt titul⁹ sancti petri. qñqz clericat⁹ vel canoicat⁹ in ali qua ecc^a. vñ dicit qz intitulari. i. clericari vel canoicari. qñqz quilibz ordo ecclesia stic⁹ qñqz dignitas vel platio. vñ dī qz i titulari in aliq ecclesia. i. ordinari vel pñci.

Sber. e. x. de elec. dudū. Titul⁹ possidendi ē initium possessionis. vt emptio. donatio pmutatio p bec. n. incipim⁹ possidere.

Sradere dī dup⁹. vno⁹ dicit rē suā i. al terū trāsferre. vñ tradere dī trāsferē dare Alio⁹ tradē ponit. p eo qō ē inducē i pos sessionē suē p corpālis rei pñtatiōe.

Srajcere ē mare trāsire. 7 inde dī traie ctus. 7 inde pecunia traiecticia vocat.

Sransfuga qui transit ad hostes. ranslatio sñm q de ea tractat e. x. est de fede ad sedem pmutatio.

Sribuni quiritū 7 militū pñrāt militib⁹. ribuns plebis dī mgratus plebcus riuuiri monetales. dī sunt auri argēti

7 eris confilatores.

Turbā faciunt. is. s. in vocabulo colle^m.
ntoz supra in vocabulo curatoz.

U

Alitudinarij dicunt infirmi. qz
valitudo infirmitas p. s. d. d. f.
endicare ē coram iudicē suā in
tendē. vt cū quis dicit hec res est mea.

Venditio in infirmitas venditionis solet poni
qz venditor p. mittit emptori rē venditā
legitime defendere. auctorizare. 7 dilbrz
gare. q. vba debent sic intelligi. s. q. si de re
ipā lis fuerit mota emptori venditor te
net rē in ipā lite defendere legitie. i. fm le
ges. auctorizare sū auctorizari. i. auctor
litis fieri sūc p se litē agē. 7 dilbrz. i. i.
litē expeditā ab oī hoīe reddere. Nota qz
qū venditor ē cert^o qz rei vendite ps ē ei
ppria 7 ps p. dicitia. i. alicui^o p. ditioni v^l
alteri dno subiecta. ignorat tū que 7 qsta
tūc ponit in instrō venditionis sic qd p.
ppriū imppetuuz. qd p. dicituz vū p. nū
erit. qd ē dicere qd ē ppriū i hac re bēas
vt ppriuz imppetuuz. qd vō p. dicitū ba
beas cū ea p. ditione ad quā ptinet.

Ventilarij sunt vt in vocabulo magōes.
erba a pprietate vboz nō est receden
dū nisi p. stet loquentē aliud voluisse. vel
ēt nisi res aliē esse salua nō possit. 7 ipzo
puctates nō sūt ad p. nā trahende s. exca
sande. bec ber. c. x. de v. sig. p. terea.

Verboz forma ē p. sideranda nec ab ea
recedendū sine certa cā ibidez. ad audiē
tiā. 7. c. x. de spon. ex l. is. i. in glo. c. Itēz
quō verba sunt intelligenda qū col. sup
in vocabulo coli primus.

Vernacul^o dicitur seruus ex acilla mea
mibi natus.

Vestimentam iterpellatum dicit vestitū
tuz vetus iterū politum.

Vicidns supra in vocabulo curatoz.
ie latitudo si nō designet p. bentes le
ge diffinit octo pedib^o vbi via ē recta. 7
is. vbi via est tortuosa.

Victus noīe intelligit omne qd esui po
tūi cultuiqz corpis. 7 oē quod est necessa
rium homini ad viuendum. vestis. n. b. z
vicem victus. ff. de v. sig. victus.

Vidua ē que ēt virum non habuit. ff. co.
m. ritum.

Vis est rei maioris impet^o qui repelli nō
potest. s. mode. ff. quod inc. ca. li. Est
autem multiplex vis. Compulsua p. quaz
quis cogit aliquid facere p. tra volunta

tem suam. 7 h vis includit in se metum 7
est supius ad ipsum. Expulsua respectu
reuz imobilū. Ablatia respectu mobilū
Turbatina. s. possessionis vt cū in dubiū
renocaf quis possideat. Ingetatina. s. qū
qs nō p. m. g. r. aliuuz vti q. tere sua. de hac
mā require c. x. de p. ba. l. z. circa finē capli
7 i. gl. i. 7. de his q. vi. li. 6. ad audiētiā. in
glo. b. Itē est quedā vis publica. s. que
fit cum armis. quedā puata sine armis.
c. x. de ordi. cogi. cum dilect. in glo. b. vñ
vi. vi bonoz raptoz vti possidetis. qz vi
aut clā. bec sunt quedā ieterdicta de qb^o
require in p. dicitis glo.

Vsurari^o est qz vsuz habet glie^o rei. vsuz
nemozis b. re dicit ille cui dñs nemozis
p. stituit vsū nemozis ad necitatē suā 7 fa
mie sue. 7 accipiet ligna. p. ma. olera. 7
flozes qz nascuntur in nemoze p. se 7 suis
p. uinis. nā tam ad uendendū. qz hoc nō
esset vti s. z. frui. ff. de vsu 7 ba. plenū. s. i. h
glo. c. x. de arbi. dilecti filij. Itō pōt etiaz
vsuari^o vendē vsum nec locare nec graff.
bare irrequito dño. vsufructuari^o vō h fa
cere pōt. instr. de vsu 7 ba. in p. n. Usua
rij pōt dici clerici qz nō pōt vedere. testari
conare. s. victu tñi 7 vestitu p. tenti debēt
c. i. o. q. z. c. ps habeat. bec ber. c. x. de pigi.
c. ai. p. stet. in glo. c. Scdm alios autē de
rici seclares pōt vsufructuari^o p. pari ad
quē ptinet oīuz fructuū p. cepto dñum
ff. queadmodū vsufu. amittit messeuz no
men. 7 in vita 7 in morte s. reddituū suo
rū dñi 7 ex eis debita sua ex quacūqz cā
p. tracta solue pōt. Sallit tñ in p. latis secu
larib^o qz de redditi^o suis p. uenitib^o eis
rōne platōis solue nō pōt debita nisi cēt
p. ecclesie vtilitate p. tracta

Vsufructus est ius vtēdi 7 fruēdi reb^o
alienis salua rez s. ba. ff. c. l. i. 7 ē ius i cor
pore. qz s. blato 7 ipm ē tol i. necesse. vsufu
eta. n. como vsufuē vsufruct^o. qz b. in ca
ff. c. l. z. dicit aut in reb^o alienis. qz res
sua nemini seruit. vtēdi s. z. Accur. dicit
ad dñaz creditoris qz ius bz in pignore.
nō tñ pōt eo vti. inso furtuz p. mittit si eo
vraf. vñ fm ber. d. vtēdi ad dñam vtil
dñij quod b. in rebus alienis. sic habent
empbiteote 7 feudatarij. fruēdi s. z. accur.
7 ber. d. ad dñam nudi vsus in quo tñ
p. mittit vti. salua s. ba rerum. dicit ad dif
ferentiam suspiciarij 7 empbiteote qz nō
tenent vctē edes. vsufructuari^o autem
tenent 7 tenent ad tributū qz ad cū ptinet

omnes fructus unde ber. exponit. salua re-
ruz sba. i. ne percat in totum sba. Accur.
vo exponit salua rez sba. q. o. tandiu du-
rat usufructus quoadm sba durat. Hec 7
plura alia de hac ma. e. de pigl. euz pset
in glo. 7 insti. de usufructu in tex. 7 glo. 7
de ha. 7 vsu.

surpare e. ptra vsu 7 rōnem capere.

Vconomus supra in vocabulo curator.

Explicit titulus tabule de vboz signi-
ficationibus & expositione seu declara-
tione vocabulorum 7 terminorum cum
suis notabilibus in corpore iuris tam ca-
nonici q̄s civilis contentorum. que maxi-
maz difficultatem in iure studentibus cō-
ferunt atq; tedium ppter eoz raritatem
seu obscuritatem quā edidit frater alle-
sanus de ciuitate Astensi ordinis mino-
rum fratrum 7 posuit eam p vltimo titu-
lo summe sue vna cum rubricis toti^o vo-
luminis decretalium. Et p̄ ponit eas s̄z
ordinem fm quem tractat de illis in suis
libris. 2° ponit ipsas rubricas iuris s̄z
q̄ tractant in iure ob hāc causam vt hō
qui nesciret cognoscere quotationes 7
allegationes haberet viam qua cogno-
scere posset 7 vbi tractaret de illis in cor-
pore iuris. 7 vt clarius p̄cipi possent posuit
7 descripsit eas p alphabetum tam in iu-
re canonico q̄ civili.

In tabula imediate sequenti breuiter
ostendit de quibus titulis decretalium
7 vbi in pcedenti summa tractatur. 7
p̄ primi libri.

De summa trinitate 7 fide catholica. li.
2. ti. 55.
De constitutionibus. li. i. ti. 46.
De consuetudinibus. li. i. ti. 47.
De auctoritate 7 vsu pallij. li. 6. ti. 44.
De tempore ord. 7 qualitate ordinando-
rum. li. 6.
De tpe ord. habet ibi. ti. 4. ar. i.
De qualitate ordinandorum. li. 6. ti. 6.
vsq; ad titulum. 27^m.
De serutino in ord. faciendo. li. 6. ti. 5.
De etate ordinandorum. li. 6. ti. 52.
De sacra vnctōne. li. 4. ti. de sacramento
p̄firmationis. ar. 9.

De sacramentis non itrandis. c. li. 4. si.
i. ar. 6.
De filiis presbroy. li. 6. ti. 22.
De seruis obligatis ad rōcinia. li. 6. ti. 19.
De corpore vicariis. li. 6. ti. 21.
De bigamis. li. 6. ti. 7.
De peregrinis. li. 6. ti. 24.
De officio vicarij. li. 6. ti. 46.
De officio legati. li. 6. ti. 40.
De officio ordinarij. li. 6. ti. 45.
De officio iudicis. li. i. ti. de iudicibus.
De maioritate 7 obedientia. li. 6. ti. de
obia. de treuga 7 pace.
De treuga. li. i. ti. 20.
De pace. li. 2. ti. 64.
De pactis 7 transactōibus. li. 2. ti. 6. 7. 7
De postulationibus. li. i. ti. de aduocatis.
f. 29.
De his que vi metus re causa fiunt. uis
quid est. li. 8. ti. de causa effi. matri. f. 8. ar.
4. a. 7 ti. finali. 7 ibidem de multiplici vi.
De metu vero. li. 2. ti. de timore. 7. li. 8. ti.
de causa effi. matrimonij. ar. 4. a. 7 ti. fi.

De titulis sc̄di libri decretalium.

De iudicijs plura. li. i. ti. de iudicibus. 7 ti.
de pceptis canan.
De iuramento calūnie. li. i. ti. de iurame-
to. ar. 2.
De ferijs. li. i. ti. 23.
De volo 7 contumacia.
De volo vō. li. 2. ti. de empti. f. 8. ar. 7. li. 8.
ti. finali.
De contumacia vero. li. 7. ti. de causis ex-
cōicationis. f. 7. in pncipio. 7. li. 8. ti. fi.
De pbationibus. li. 4. ti. de vsu corporis
xpi. f. 17. ar. 4. c. 7. li. 8. ti. fi.
De testibus. li. i. ti. 27.
De testibus cogendis ibidem.
De iureiurando. li. i. ti. de iuramento.
De exceptionibus. li. 8. ti. fi.
De prescriptionibus. li. 2. ti. 2.
De sententia 7 re iudicata. li. 7. ti. 8. 7. li.
8. ti. fi.
De peregrinantibus. li. 6. ti. de peregrinis
f. 24. in fi.

De titulis tertij libri decret.

De vita 7 honestate clericorum. li. 6. ti. i.
ar. 5. 7 ti. de innocentia ordi. 7 ti. de sobrie-
tate. 7 ti. de pudicitia. 7 ti. de ornata.
De cohabitatione clericorum 7 mulier.
li. 6. ti. de pudicitia.